

හැඳින්වීම

පෘතුගීසි හා ලන්දේසි යන බටහිර ජාතීන්ට පසුව ඉංග්‍රීසිහු ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණියහ. ඉංග්‍රීසින්ගේ මව් රට එංගලන්තය නොහොත් බ්‍රිතාන්‍යයයි. ලන්දේසින් සතුව පැවති මෙරට මුහුදුබඩ ප්‍රදේශ 1796 පෙබරවාරි මාසයේ දී ඉංග්‍රීසින් යටත් කර ගැනීමත් සමඟ දිවයිනේ බ්‍රිතාන්‍ය පාලන සමය ආරම්භ විය. ඉංග්‍රීසිහු 1815 වර්ෂයේ දී උඩරට රාජ්‍යය ද යටත් කර ගනිමින් සමස්ත දිවයින ම බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිතයක් බවට පත් කර ගත්හ. එතැන් සිට 1948 වර්ෂය දක්වා වසර 133ක කාලයක් ඉංග්‍රීසින් මෙරට පාලන කටයුතු ගෙන ගිය අතර එමඟින් මෙරට ඉතිහාසයට විශාල බලපෑමක් සිදු විය. බ්‍රිතාන්‍යයන් මෙරට පාලන බලය අල්ලා ගත් ආකාරය, ඔවුන්ට විරුද්ධව ස්වදේශිකයන් විසින් ගෙන යන ලද අරගල සහ යටත් විජිත සමයේ මෙරට ආර්ථිකය ආදිය පිළිබඳව මෙම පරිච්ඡේදයේ දී අවධානය යොමු කෙරේ.

2.1 බ්‍රිතාන්‍යයන් ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණීම හා බලය තහවුරු කර ගැනීම

ඉංග්‍රීසින් මුහුදුබඩ ප්‍රදේශ යටත් කර ගැනීම

1498 වර්ෂයේ දී ඉන්දියාවට පැමිණි පෘතුගීසීහු 1505 වර්ෂය වන විට ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණියහ. 17 වන සියවස ආරම්භයේ දී ආසියාවට පැමිණ එම ශතවර්ෂයේ මැද ඵනම් 1658 වර්ෂය වන විට ශ්‍රී ලංකාවට ද පැමිණි ලන්දේසීහු එවකට පෘතුගීසීන් සතුව පැවති මෙරට මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවල තම බලය පිහිටුවීමට කටයුතු කළහ. ඉන්දියාවට පැමිණ ශතවර්ෂ එකහමාරක් පමණ ගත වන තෙක් ඉංග්‍රීසින් ශ්‍රී ලංකාව කෙරෙහි උනන්දුවක් දැක්වූ බවක් නොපෙනේ. එහෙත් 18 වන සියවසේ අවසන් කාලය වන විට ඉංග්‍රීසීහු මෙරට කෙරෙහි ද තම අවධානය යොමු කළහ. මෙසේ බ්‍රිතාන්‍යයන්ගේ අවධානය ශ්‍රී ලංකාව කෙරෙහි යොමු වීමට බලපෑ හේතු කිහිපයකි. එනම්,

- ❖ ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටීමේ වැදගත්කම
- ❖ ත්‍රිකුණාමලය වරායේ වැදගත්කම
- ❖ වෙළෙඳ කටයුතුවල දී ශ්‍රී ලංකාවේ තිබූ වැදගත්කම

ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටීමේ වැදගත්කම

ශ්‍රී ලංකාව යනු ඉන්දියානු සාගරයේ දූපතක් වශයෙන් පිහිටි රටක් බව ඔබ ඉගෙන ගෙන ඇත. මෙරටේ පිහිටීම ඉංග්‍රීසින්ට වැදගත් වීමට බලපෑ ප්‍රධාන හේතු තුනක් දැක්විය හැකි ය.

- ❖ 18 වන සියවස වන විට ඉන්දියාවේ නැගෙනහිර හා බටහිර වෙරළබඩ ප්‍රදේශවල බලය ගොඩනගාගෙන සිටි ඉංග්‍රීසින්ට එම ප්‍රදේශ සෙසු යුරෝපීයන්ගෙන් ආරක්ෂා කර ගැනීමේ දී ඉන්දියාවට දකුණින් වෙන ම දූපතක් ලෙස පිහිටි ශ්‍රී ලංකාව විශේෂයෙන් වැදගත් වීම
- ❖ ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටීම ඉන්දියාවේ ආරක්ෂාවට පමණක් නොව ඉන්දියානු සාගරයේ නාවික ආධිපත්‍ය පවත්වාගෙන යාමටත් වැදගත් වීම
- ❖ පෙරදිග හා අපරදිග වෙළෙඳ මාර්ගවල මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටීම

2.1 රූපය - ත්‍රිකුණාමල වරාය ආරක්ෂා කිරීමට ඉංග්‍රීසීන් කාල තුවක්කු සවි කර තිබූ ආකාරය

ත්‍රිකුණාමලය වරායේ වැදගත්කම

ඉංග්‍රීසීන්ට ත්‍රිකුණාමල වරාය වැදගත් වීමට පහත සඳහන් හේතු බලපෑ බව පෙනේ

- ❖ බෙංගාල බොක්කට හා අග්නිදිග ආසියාවට මුහුණ ලා ඇති ස්වාභාවික වරායක් වීම
- ❖ රට තුළට නෙරා ගිය ස්වාභාවික වරායක් වූ බැවින් අනතුරුදායක සුළි සුළංවලින් නැව් ආරක්ෂා කර ගත හැකි වීම
- ❖ ඉංග්‍රීසීන් ඉන්දියානු සාගරයේ දී ප්‍රංශ ජාතිකයන් සමඟ ගෙන ගිය නාවික සටන්වල දී ත්‍රිකුණාමල වරාය යුධමය අතින් වැදගත් වීම

2.1 රූපය - සිතියම ත්‍රිකුණාමල වරාය

වෙළෙඳ කටයුතුවල දී තිබූ වැදගත්කම

ඉංග්‍රීසින් ආසියාවේ සිදු කරගෙන ගිය වෙළෙඳ කටයුතුවල දී ශ්‍රී ලංකාව විශේෂයෙන් වැදගත් විය. ඊට බලපෑ හේතු කිහිපයකි.

- ❖ ඉතා උසස් තත්වයේ කුරුඳු හා වෙනත් කුළු බඩු මෙරටින් ලබා ගැනීමට හැකි වීම (උදාහරණ - ගම්මිරිස්, කරාබුනැටි, එනසාල්)
- ❖ කුළු බඩු හැරුණු විට අලි ඇතුන් වැනි සතුන් ද මුතු මැණික් වැනි වෙළෙඳාමේ දී වැදගත් වූ ද්‍රව්‍ය රැසක් ද මෙරට පැවතීම
- ❖ බ්‍රිතාන්‍යයන් විසින් නිපදවන ලද භාණ්ඩ මෙරට දී අලෙවි කිරීමට වෙළෙඳපොළක් ගොඩනගා ගැනීමට හැකි වීම

1796 වර්ෂයට පෙර ඉංග්‍රීසින් හා උඩරට රාජධානිය අතර පැවති සබඳතා

බ්‍රිතාන්‍යයන් ආසියාවට පැමිණෙන අවධියේ දී මෙරට මුහුදුබඩ ප්‍රදේශ ලන්දේසීන්ගේ පාලනය යටතේ තිබූ අතර උඩරට වෙත ම ස්වාධීන රාජ්‍යයක් වශයෙන් පැවතුණි. ලන්දේසීන්ගෙන් උඩරට රාජ්‍යයට එල්ල වූ හිරිහැර හා තර්ජන හේතුවෙන් ලන්දේසීන් හා උඩරට රජු අතර මත හේද ඇති විය. ඒ අනුව ලන්දේසීන් මෙරටින් පලවා හැරීම සඳහා ඉංග්‍රීසීන්ගේ සහය ලබා ගැනීම කෙරෙහි උඩරට පාලකයෝ උත්සුක වූහ.

2.2 රූපය - ජෝන් පයිබ්ස් කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ රජු හමු වූ අවස්ථාව නූතන චිත්‍ර ශිලිපියෙකුගේ ඇසින් (වරින් වතුරංග මහතාගේ අනුග්‍රහයෙනි.)

එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස උඩරට රාජ්‍යය හා ඉංග්‍රීසින් අතර ප්‍රධාන දූත ගමන් කිහිපයක් සිදු විය.

- ❖ 1762 වර්ෂයේ දී ජෝන් පයිබස් කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ රජු හමු වීම
- ❖ 1782 වර්ෂයේ දී හියු බොයිඩ් රාජාධිරාජසිංහ රජු හමු වීම
- ❖ 1795 වර්ෂයේ දී රොබට් ඇන්ඩ්‍රෑස් රාජාධිරාජසිංහ රජු හමු වීම

ඉංග්‍රීසි දූතයන් මෙරටට පැමිණි මුල් කාලයේ දී ලන්දේසීන් හා ඉංග්‍රීසීන් අතර මිත්‍ර සබඳතාවක් පැවතුණි. ඒ නිසා ලන්දේසීන් සමඟ ගැටුම් ඇති කර ගැනීමට ඉංග්‍රීසීහු අකමැති වූහ. එහෙයින් මුල් දූත ගමන් දෙකේ දී උඩරට රජුන්ගේ අරමුණු ඉටු නොවුණි. රොබට් ඇන්ඩ්‍රෑස් 1795 වර්ෂයේ දී රාජාධිරාජසිංහ රජු හමු වූ අවස්ථාවේ දී ඉංග්‍රීසීන් ලන්දේසි බලකොටු යටත් කිරීමේ දී රජුගේ සහාය ඉල්ලා සිටියේ ය. රජු ඊට කැමති වුවත් ලන්දේසි බලකොටු යටත් කිරීම ඉංග්‍රීසීන් අපේක්ෂා කළ තරම් දුෂ්කර නොවූ හෙයින් ඒ සඳහා රජුගේ සහාය ලබා ගැනීමට ද ඔවුහු ඉදිරිපත් නොවූහ.

පෙරදිග ඉන්දියා ඉංග්‍රීසි වෙළෙඳ සමාගම මෙරට මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවල බලය පිහිටුවීම

ඉංග්‍රීසීන්ට පෙර මෙරට මුහුදුබඩ ප්‍රදේශ අල්ලාගෙන සිටි ලන්දේසීන්ගේ මවරට වූයේ ඕලන්දයයි. ප්‍රංශ විප්ලවයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ප්‍රංශය විසින් ඕලන්දය ආක්‍රමණය කොට එහි බලය අල්ලා ගත් හෙයින් ඕලන්ද පාලක පස්වන විලියම් රජතුමා බ්‍රිතාන්‍යයට පලා ගියේ ය. මෙසේ ඕලන්දයේ ප්‍රංශ පාලනයක් බිහි වූ හෙයින් ලන්දේසීන් සතු වූ මෙරට මුහුදුබඩ ප්‍රදේශ ද ප්‍රංශවරුන් යටතට පත් වෙතැයි ඉංග්‍රීසීහු බිය වූහ. මෙම සිදුවීම තම වාසියට හරවා ගත් බ්‍රිතාන්‍යයන්, ලංකාවේ ලන්දේසි බලකොටුවලට ඉංග්‍රීසි හමුදාව ඇතුළත් කර ගත යුතු යැයි ලිපියක් විලියම් රජතුමාගෙන් ලබා ගත්තේ ය. එම ලිපිය එංගලන්තයේ කිව් මාලිගයේ සිට ලියූ බැවින් කිව් ලිපිය ලෙස හැඳින්වේ.

එම ලිපිය ලංකාවේ එවකට ලන්දේසි ආණ්ඩුකාරවරයා වූ ෆන් එංගල්බෙක් වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබූව ද ඔහු ඊට එකඟ නොවී ය. එයට ප්‍රතිචාරයක් ලෙස ඉංග්‍රීසීහු යුධමය ක්‍රියාදාමයකට එළඹුණහ. ඒ අනුව ඉංග්‍රීසීහු 1795 අගෝස්තු 26 වන දින ත්‍රිකුණාමලයේ ලන්දේසීන් සතුව පැවති ෆෙඩ්රික් කොටුවට පහර දී අල්ලා ගත්හ. අනතුරුව පිළිවෙළින් යාපනය, මන්නාරම, කල්පිටිය හා කොළඹ යන ස්ථානවල පිහිටි සියලු ලන්දේසි බලකොටු තමන් යටතට ගැනීමට ඉංග්‍රීසීන්ට හැකි විය. 1796 පෙබරවාරි මාසය වන විට ලන්දේසීන් සතුව පැවති සියලු ම මුහුදුබඩ ප්‍රදේශ පෙරදිග ඉංග්‍රීසි වෙළෙඳ සමාගම සතු විය.

1796 වර්ෂයේ සිට 1815 උඩරට රාජධානිය යටත් කර ගැනීම දක්වා මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවල බ්‍රිතාන්‍ය පාලනයේ කැපී පෙනෙන අවස්ථා පහත දැක්වේ.

- ❖ 1796 -1798 දක්වා පෙරදිග ඉන්දියා වෙළෙඳ සමාගම යටතේ පාලනය
- ❖ 1798 - 1802 දක්වා ද්විත්ව පාලනය
- ❖ 1802 සිට බ්‍රිතාන්‍ය කීර්ටිය යටතේ පාලනය

මෙරට මුහුදුබඩ ප්‍රදේශ යටත් කර ගැනීමට සම්පූර්ණ යුධ වියදම් දරන ලද්දේ පෙරදිග ඉන්දියා වෙළෙඳ සමාගම විසිනි. එම යුධ වියදම් පියවා ගැනීම සඳහා මෙන් ම ආදායම් ඉහළ නංවා ගැනීමේ අරමුණ ඇතිව ඉංග්‍රීසි වෙළෙඳ සමාගම විසින් මෙරට පාලනය ගෙන යන ලදී. ඒ අනුව මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවලින් වැඩි වශයෙන් බදු අය කර ගැනීම සඳහා සමාගමේ නිලධාරීහු පියවර ගත්හ. එම බදු අය කිරීම සිදු කළේ මදුරාසියෙන් ගෙන්වා ගත් අවුම්ල්දාර් නම් නිලධාරී පිරිසක් යොදාගනිමිනි. සමාගම විසින් පනවන ලද බදු බරින් පීඩනයට පත් වූ මුහුදුබඩ ජනතාව 1797 වර්ෂයේ දී ඉංග්‍රීසින්ට විරුද්ධව විශාල කැරැල්ලක් ඇති කළහ.

1797 වර්ෂයේ දී මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවල ඇති වූ කැරැල්ල

1797 වර්ෂයේ දී පෙරදිග ඉංග්‍රීසි වෙළෙඳ සමාගමේ පාලනයට එරෙහිව මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවල ඇති වූ කැරැල්ලට බලපෑ හේතු කිහිපයකි.

- ❖ ඉංග්‍රීසි වෙළෙඳ සමාගම නව බදු වර්ග කිහිපයක් පැනවීම (උදා - පොල් ගස් බද්ද, ලුණු බද්ද, මාළු බද්ද, දුම්කොළ බද්ද)
- ❖ බදු එකතු කිරීමේ දේශීය නිලධාරීන් ඉවත් කොට මදුරාසියෙන් ගෙන්වන ලද අවුම්ල්දාර් නම් නිලධාරීන් යෙදවීම නිසා ජනතාව තුළ ඇති වූ විරෝධය
- ❖ සාම්ප්‍රදායිකව තිබූ භාණ්ඩවලින් බදු ගෙවීම වෙනුවට මුදලින් බදු ගෙවීමට සිදු වීම හා මුදල් භාවිතය ප්‍රචලිත නොවූ නිසා ජනතාව ඉන් දැඩි පීඩාවට පත් වීම.

මහත් අපහසුතා මැද කැරැල්ල මර්දනය කළ බ්‍රිතාන්‍යයෝ එය ඇති වීමට මුල් වූ කරුණු සොයා බැලීම සඳහා කර්නල් මියුරන් යටතේ කොමිසමක් පත් කළහ. එය 'ද මියුරන් කොමිසම' නමින් හැඳින්වේ. මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවල ජන ජීවිතය යථා තත්වයට පත් කිරීම සඳහා මියුරන් කොමිසම විසින් යෝජනා කීපයක් ඉදිරිපත් කරන ලදී. එම කොමිසමේ නිර්දේශවලට අනුව වෙළෙඳාමට හුරුව සිටි නිලධාරීන් පරිපාලනයට සම්බන්ධ වීම නිසා මෙවැනි තත්වයක් උද්ගත වූ බව පැහැදිලි කෙරිණ. ඒ අනුව වෙළෙඳ කටයුතු හා පරිපාලන කටයුතු වෙන් වෙන් නිලධාරීන් යටතේ සිදු විය යුතු බව කොමිසම විසින් නිර්දේශ කරන ලදී.

ද්විත්ව පාලනය (ක්‍රි. ව. 1798 - 1802)

මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවල පාලනය ගෙනයාමේ දී ආර්ථික කටයුතු ඉංග්‍රීසි වෙළෙඳ සමාගම විසින් ද දේශපාලන කටයුතු බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුවේ මැදිහත්වීමෙන් ද ගෙන ගිය පාලනය ද්විත්ව පාලනය යනුවෙන් හැඳින්වේ. මේ අනුව වෙළෙඳ සමාගමට තවදුරටත් වෙළෙඳ කටයුතු හා ආදායම එකතු කර ගැනීමට අවසර ලැබුණු අතර පරිපාලන හා යුද්ධ කටයුතු මෙහෙයවීම සඳහා 1798 වර්ෂයේ දී පෙඩරික් නෝර්න් ආණ්ඩුකාරවරයා පත් කෙරිණ.

ද්විත්ව පාලනය පැවති 1798 - 1802 කාලයේ ආණ්ඩුකාරවරයාගේ නිලධාරීන් හා වෙළෙඳ සමාගමේ නිලධාරීන් වශයෙන් කොටස් දෙකක් ඇති විය. වෙළෙඳ සමාගමේ

නිලධාරීන්ගෙන් ආණ්ඩුකාරවරයාට අවශ්‍ය සහාය නොලැබුණි. මේ නිසා පාලනය දුර්වල වී ද්විත්ව පාලනය අසාර්ථක විය.

මුහුදුබඩ ප්‍රදේශ කිරීම යටත් විජිතයක් වීම

ද්විත්ව පාලනය අසාර්ථක වීම නිසා මෙරට කටයුතු සඳහා බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුවේ පූර්ණ මැදිහත්වීමක් අවශ්‍යව තිබුණි. ඒ අනුව 1802 වර්ෂයේ දී වෙළෙඳ සමාගමට දී තිබූ බලය අවසන් කොට මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවල පාලනය සම්පූර්ණයෙන් බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුව යටතට පවරා ගැනිණ. බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුවේ නායකයා රජු වූ බැවින් ද කිරීමය හෙවත් ඔටුන්න මගින් රජු සංකේතවත් වන බැවින් ද, එය කිරීම යටත් විජිත තත්වයක් වශයෙන් ව්‍යවහාර කෙරේ.

ඉංග්‍රීසින් උඩරට රාජධානිය යටත් කර ගැනීම

උඩරට රාජධානිය යටත් කර ගැනීමේ අරමුණින් ඉංග්‍රීසිහු 1803 වර්ෂය හා 1815 වර්ෂය යන වසරවල දෙවරක් උඩරට ආක්‍රමණය කළහ. 1803 වර්ෂය වන විට උඩරට රජු හා එහි ජනතාව අතර යහපත් සබඳතාවක් තිබූ හෙයින් එම වසරේ දී ඉංග්‍රීසින් සිදු කළ ආක්‍රමණය මුළුමනින් ම අසාර්ථක විය. එහෙත් 1815 වර්ෂය වන විට උඩරට රජුට එහි ජනතාවගේ සහයෝගය නොලැබුණු බැවින් ඉංග්‍රීසින්ගේ අරමුණු ඉටු කර ගැනීමට හැකියාව ලැබුණි.

1803 උඩරට ආක්‍රමණය

ඉංග්‍රීසින් මුහුදුබඩ ප්‍රදේශ පාලනය කරමින් සිටින විට උඩරට වෙත ම ස්වාධීන රාජ්‍යයක් පැවතීම ගැන ඔවුහු සතුටු නොවූහ. මේ නිසා ටෙඩරික් නෝර්ත් ආණ්ඩුකාරවරයා උඩරට රාජ්‍යය තමන්ට ගැති තත්වයකට පත් කර ගැනීම හෝ එය යටත් කර ගැනීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කළේ ය. ඉංග්‍රීසින්ගේ පාලන ප්‍රදේශයේ සිටි ලාංකිකයන් පවා උඩරට පාලකයා තම රජු ලෙස සැලකීම, පහතරට ඇති වන ඉංග්‍රීසි විරෝධී කැරලිවලට උඩරට රජු උදව් දෙතැයි ඉංග්‍රීසින් කල්පනා කිරීම, ත්‍රිකුණාමලය හා කොළඹ අතර ගොඩබිමින් සබඳතා පැවැත්වීමේ දී උඩරට රාජ්‍යය බාධකයක් වීම, බ්‍රිතාන්‍ය පාලනයට එරෙහිව උඩරට රජු ප්‍රංශවරුන්ගෙන් ආධාර ලබා ගනු ඇතැයි ඉංග්‍රීසින් බියවීම වැනි කරුණු ඉංග්‍රීසින් උඩරට ආක්‍රමණය කිරීමට හේතු විණැයි සැලකිය හැකි ය. 1798 වර්ෂයේ දී රාජාධිරාජසිංහ රජුගේ අභාවයෙන් පසුව කන්නසාමි කුමරා ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ නමින් රජ වන විට රජකමට උරුමකම් තිබූ මුත්තුසාමි නමින් තවත් කුමරෙක් සිටියේ ය. කන්නසාමි රජ වූ විට මෙම කුමරා ඉංග්‍රීසින් වෙත පලා ගිය අතර ඉංග්‍රීසින් ඔහුට රැකවරණය දුන්නේ මතු බලාපොරොත්තු ඇතිව ය.

1800 වර්ෂයේ දී මැක්ඩෝවල් සෙනෙවියා යටතේ උඩරටට හමුදාවක් යවා ඉංග්‍රීසින්ට වාසිදායක කොන්දේසිවලට ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ රජු එකඟ කරවා ගැනීමට

නෝර්ත් ආණ්ඩුකාරයා උත්සාහ කළ නමුත් ඉංග්‍රීසින් ඉදිරිපත් කළ කොන්දේසි පිළිගැනීමට රජු එකඟ නොවීම නිසා එම ගමන අසාර්ථක විය. අනතුරුව නෝර්ත් ආණ්ඩුකාරවරයා 1803 දී උඩරට ආක්‍රමණයට සැරසුණි. මැක්ඩෝවල්ගේ නායකත්වයෙන් කෙරුණු මෙම ආක්‍රමණයේ දී කොළඹ හා ත්‍රිකුණාමලයේ සිට හමුදා කණ්ඩායම් දෙකක් උඩරටට යැවීමට නෝර්ත් පියවර ගත්තේ ය. මෙම හමුදාවෝ 1803 වර්ෂයේ පෙබරවාරි මාසයේ දී මහනුවර නගරයට ඇතුළු වූහ.

මහනුවර නගරය අල්ලාගත් ඉංග්‍රීසිහු මුත්තුසාම් කුමරුන් උඩරට රජු හැටියට ප්‍රකාශයට පත් කළහ. ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ රජු සැඟවී සිටි හෙයින් ඉංග්‍රීසි ගැති තැනැත්තෙකු වූ මුත්තුසාම් රජු හැටියට පිළිගැනීමට උඩරටියෝ ඉදිරිපත් නොවූහ.

ඉංග්‍රීසින්ට පහරදීමට සූදානම් වූ උඩරටියෝ වර්ෂා කාලය එළඹෙන තෙක් උපක්‍රමශීලීව සටන පමා කළහ. වර්ෂා කාලය එළඹීමත් සමග සටනට පිවිසි උඩරටියෝ මහනුවර හා කොළඹ අතර සබඳතා පැවැත්වූ ප්‍රධාන මාර්ග සියල්ල අවහිර කරමින් ඉංග්‍රීසි හමුදාවට අවශ්‍ය ආහාර හා යුධ උපකරණ සැපයීම නවතා දමූහ. මේ නිසා නගරයට කොටු වූ ඉංග්‍රීසි හමුදාව ආහාර හිඟකම හා මැලේරියාව වැනි රෝග පීඩාදියෙන් මහත් අසරණ තත්වයකට පත් විය. තමන් මරණයේ අභියසට පැමිණී බව වටහා ගත් ඉංග්‍රීසිහු පසු බැසීමට උත්සාහ කළ ද නගරයට ප්‍රවේශ වීමට තිබූ සියලු මාර්ග උඩරටියන් අවහිර කොට තිබූ බැවින් පසු බැසීමට ඉඩක් නොලැබුණි. මේ අවස්ථාවේ දී උඩරට රජු ලෙස ඉංග්‍රීසින් ප්‍රකාශයට පත් කළ මුත්තුසාම් කුමරුන් තමන් වෙත භාර දෙන මෙන් ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ රජු නියෝග කර ඇත. මේජර් ඩේවි විසින් එම නියෝගය වහා ම ඉටු කළ ද මුත්තුසාම් කුමරුන් ඇතුළු ඉංග්‍රීසි හමුදාව උඩරටියන් විසින් සමූල ඝාතනය කරන ලදී. මේ අනුව උඩරට රාජ්‍ය අල්ලා ගැනීමට ඉංග්‍රීසින් දුරු ප්‍රථම උත්සාහය දැරුණු පරාජයකින් කෙළවර විය.

තෝමස් මෙට්ලන්ඩ් ආණ්ඩුකාරවරයා

පෙඩරික් නෝර්ත් ආණ්ඩුකාරවරයාගේ සේවා කාලය නිම වීමෙන් පසු 1805 වර්ෂයේ දී තෝමස් මෙට්ලන්ඩ් මෙරට ආණ්ඩුකාර තනතුරට පත් විය. නෝත් ආණ්ඩුකාරවරයාට වඩා උපායශීලී තැනැත්තෙකු වූ මෙට්ලන්ඩ් උඩරට රජු හා එහි ජනතාව අතර යහපත් සබඳතාවක් පවතින තෙක් එම රාජධානිය ආක්‍රමණය කිරීමෙන් ඉංග්‍රීසින්ට සාර්ථක ප්‍රතිඵල නෙළා ගත නොහැකි බව දැන සිටියේ ය. මේ නිසා මෙට්ලන්ඩ් ආණ්ඩුකාරවරයා උඩරට රාජධානිය සම්බන්ධයෙන් අනුගමනය කළේ ඉතා ම උපායශීලී ප්‍රතිපත්තියකි.

උඩරට රාජධානිය තුළ එවකට පැවති අභ්‍යන්තර හේද පුළුල් වන ලෙස කටයුතු කිරීමත්, එම රාජධානියේ සියලු තොරතුරු රහසිගතව රැස් කිරීමත්, මෙට්ලන්ඩ්ගේ උපායශීලී ප්‍රතිපත්තියේ කැපී පෙනෙන ලක්ෂණ වේ. මෙම ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා හෙතෙම ජෝන් ඩොයිලි නම් දක්ෂ නිලධාරියෙකු යෙදවී ය.

ජෝන් ඩොයිලි

1774 වර්ෂයේ දී එංගලන්තයේ උපත ලැබූ ජෝන් ඩොයිලි සිය අධ්‍යාපන කටයුතුවලින් පසු රජයේ නිලධාරියෙකු වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණියේ ය. රාජ්‍ය පරිපාලන සේවය හෙවත් සිවිල් සේවයේ නිලධාරියෙකු වශයෙන් මෙරට කටයුතු කරන අතර, ඔහු සිංහල භාෂාව ඉගෙන ගැනීමට ද ක්‍රියා කර ඇත. කාර්යභාර කරුණ නිලධාරියෙකු වූ ජෝන් ඩොයිලි කෙටි කාලයකින් සිංහල භාෂාව හදාරා මෙරට වැසියන්ගේ සිරිත් විරිත් පිළිබඳව ද අවබෝධයක් ලබා ගෙන රජයේ භාෂා පරිවර්තකයෙකු වශයෙන් ද කටයුතු කළේ ය. ඩොයිලිගේ හැකියාවන් පිළිබඳ වටහාගත් මේට්ලන්ඩ් ආණ්ඩුකාරවරයා උඩරට රාජධානියේ අභ්‍යන්තර තොරතුරු සෙවීම සඳහා ඔහු යොදවා ගත්තේ ය.

පහතරැටියන් සමග සබඳතා පැවැත්වූ උඩරට නායකයන් මූලින් ඇසුරු කළ ඩොයිලි එම නායකයන් මගින් උඩරට ප්‍රධාන පෙළේ රඳවරුන් සමග සබඳතා ගොඩනගාගෙන ඇත. මේ අනුව පිළිමතලව්ව, මීගස්තැන්න, ඇහැළේපොළ මොල්ලිගොඩ වැනි නායකයන් සමග ඔහු සබඳතා පවත්වා තිබේ. මීට අමතරව විවිධ වෙස් ගත් ඔත්තුකරුවන් මගින් ද ඔහු උඩරට රාජ්‍යයේ තොරතුරු ලබා ගත්තේ ය. ඩොයිලිගේ මෙම දක්ෂ සේවය නිසා කිසි දු යුරෝපීයෙකුට එතෙක් හෙළි කර ගැනීමට නොහැකි වූ උඩරට රාජධානියේ ආරක්ෂක රහස් පවා අනාවරණය කර ගැනීමට ඉංග්‍රීසින්ට හැකියාව ලැබිණ. ඩොයිලි හා උඩරට නායකයන් අතර සබඳතා පිළිබඳ වැදගත් කරුණු රැසක් ඩොයිලිගේ දින පොත තුළින් දැක ගත හැකි ය.

උඩරට රාජධානියේ අභ්‍යන්තර බල අරගලය

1803 වර්ෂයෙන් පසු උඩරට රාජ්‍යයේ දේශපාලන තත්වය ඉතා නරක අතට හැරෙමින් පැවතුණි. 1803 දී බ්‍රිතාන්‍යයන් උඩරට යටත් කර ගැනීමට උත්සාහ දැරූ අවස්ථාවේ රජු හා ජනතාව අතර පැවති සමගි සම්පන්නභාවය 1815 වර්ෂය වන විට බිඳ වැටෙන්නට විය.

ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ රජුගේ පාලන කාලයේ දී උඩරට රාජධානිය තුළ අභ්‍යන්තර බල අරගල උත්සන්න වීම එතෙක් පැවති සමගිය බිඳ වැටීමට බලපෑවේ ය. එම බල අරගල පහත දැක්වෙන ආකාරයෙන් ශීර්ෂ කිහිපයකට බෙදා සාකච්ඡා කළ හැකි ය.

රජු හා රදල ප්‍රධානීන් අතර ඇති වූ අර්බුද

ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ රජු උඩරට රදල ප්‍රධානීන්ගේ බලය බිඳීමට ගෙන ගිය වැඩ පිළිවෙළ නිසා රජු හා රදලයන් අතර අර්බුදයක් ඇති විය. ඒ අතර කැපී පෙනෙන අවස්ථා කිහිපයකි,

- ❖ ඇතැම් රදලවරුන්ට පැවරී තිබූ රාජකාරී රජු තම ඥාතීන් වූ නායක්කාර වංශිකයන් වෙත පැවරීම
- ❖ රට වැසියන්ට හිංසා පීඩා කළ රදලවරුන්ට රජු දඬුවම් පැමිණවීම
- ❖ තමා බලයට පත් කිරීමට ක්‍රියා කළ පිළිමතලව්වේ මහා අධිකාරම්ට මරණ දණ්ඩනය නියම කිරීම
- ❖ රදල බලය වර්ධනය වූ ඇතැම් පළාත් කුඩා පරිපාලන ඒකකවලට බෙදා ඒ සඳහා නව නිලධාරීන් හා රදලවරුන් පත් කිරීම
උදාහරණ - සබරගමුව දිසාව කොටස් දෙකකට බෙදීම
- ❖ රදලවරුන් අතර අර්බුද ගොඩනැගෙන අයුරින් තනතුරු ලබාදීම
උදාහරණ - පිළිමතලව්වේගේ මරණයෙන් පසු හිස් වූ මහාධිකාරම් ධුරය සඳහා ඇහැළේපොළ පත් කිරීම, ඇහැළේපොළගේ දෙවන අධිකාරම් ධුරයට ඔහුගේ විරුද්ධවාදියෙකු වූ මොල්ලිගොඩ පත් කිරීම.

රජු හා හික්ෂුන්වහන්සේලා අතර ඇති වූ අර්බුද

- ❖ පරණාතල කුඩා උන්නාන්සේ ඇතුළු හික්ෂුන් වහන්සේලා කිහිප නමකට රාජ ද්‍රෝහී චෝදනා ඵල්ල කොට මරණීය දණ්ඩනය පැනවීම
- ❖ දළදා මාලිගය අවට සිදු වූ නවීකරණ කටයුතු සඳහා හික්ෂුන් වහන්සේලාගේ එකඟත්වය ලබා නොගැනීම
- ❖ බෝගම්බර වැව විශාල කිරීමේ කටයුත්තේ දී පෝයමළු විහාරයන්, සතර දේවාලන් ඉවත් කිරීමට රජු කළ යෝජනාව බෞද්ධ විරෝධී ක්‍රියාවක් ලෙස හික්ෂුන් වහන්සේලා සැලකීම

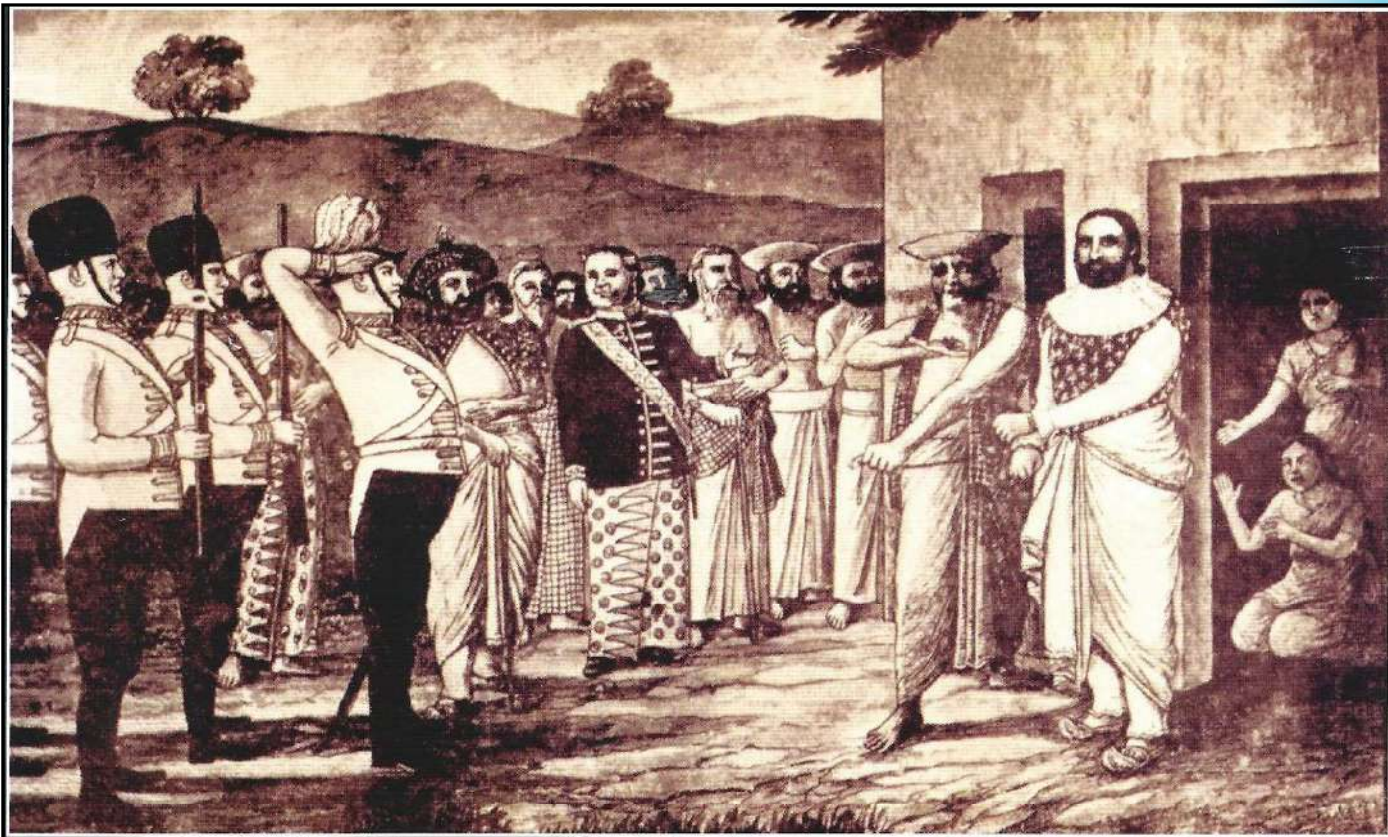
රදල ප්‍රධානීන් අතර ඇති වූ අර්බුද

- ❖ මොල්ලිගොඩ හා ඇහැළේපොළ අතර ඇති වූ අර්බුද හේතුවෙන් උඩරට රාජ්‍යයේ දේශපාලන එක්සත් භාවය හීන වී යාම
- ❖ උඩරට රාජ්‍යයට අයත් පරිපාලන ප්‍රදේශවල ඇතැම් රදල ප්‍රධානීන් එකිනෙකාට විරුද්ධව ක්‍රියා කිරීම නිසා රජු හා ඔවුන් අතර සබඳතාව ගිලිහී යාම

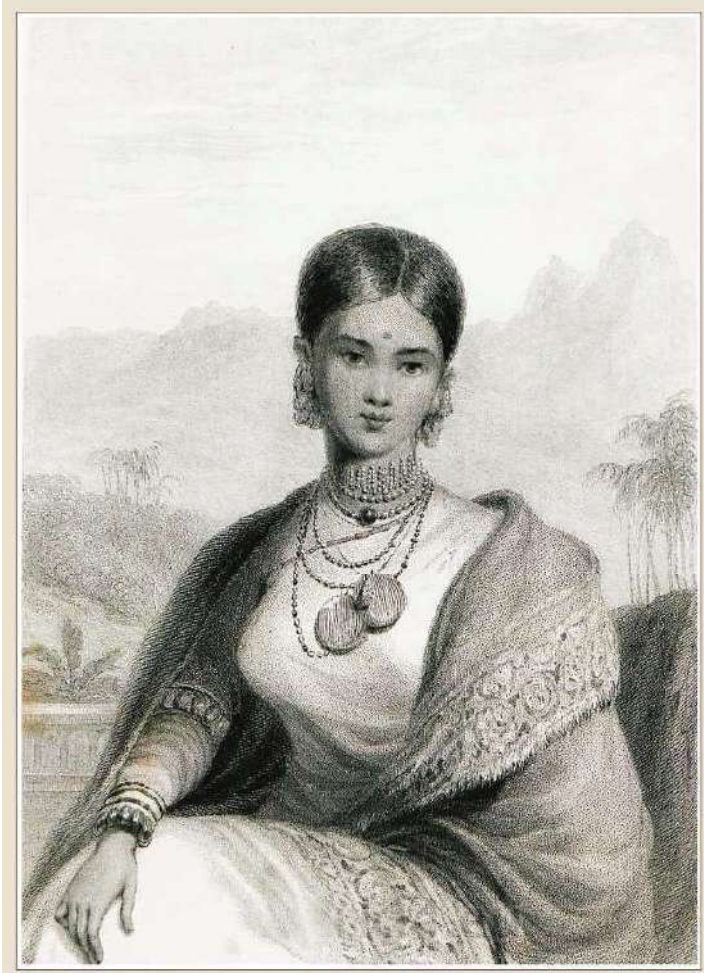
රජු හා සාමාන්‍ය ජනතාව අතර ඇති වූ අර්බුද

උඩරට රාජ්‍යයේ අර්බුදයන්හි උච්චතම අවස්ථාව ලෙස සැලකිය හැක්කේ රජු හා මහජනතාව අතර ඇති වූ දුරස්ථ භාවයයි. මුල දී මෘදු ගතිගුණවලින් යුතු වූ ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ රජු පසුව මත්පැන් පානයට පෙළඹී ඉතා කුූරු ලෙස හැසිරෙන්නට විය. සබරගමුව ප්‍රදේශයේ ඇති වූ කැරැල්ල පහසුවෙන් මර්දනය කළ නමුත් කැරැල්ලට සම්බන්ධ යැයි සැක කළ සියයකට වැඩි පිරිසකට මරණ දණ්ඩනය පැනවීමට රජතුමා ක්‍රියා කළේ ය. තමාට විරුද්ධව කැරලි ගැසූ ඇහැළේපොළ අල්ලා ගැනීමට නොහැකි වීම නිසා රජු ඔහුගේ බිරිඳ හා දරුවන් අත්අඩංගුවට ගෙන අමාත්‍යමය ලෙස දඬුවම් පැමිණවීම මහජනතාවගේ දැඩි කනස්සල්ලට හේතු වී ඇත. මහනුවර නගරයේ රාජකාරී සේවයට පැමිණි සබරගමුව, සතර කෝරළය වැනි ප්‍රදේශවල ජනතාවට රාත්‍රී කාලයේ අගනුවර නවාතැන් ගැනීම රජු තහනම් කර තිබුණි. මෙය එම ප්‍රදේශවල ජනතාවට මහත් හිරිහැරයක් වූ බව වාර්තා වේ. උඩරට භික්ෂූන් වහන්සේලා හා රදල ප්‍රධානීන් කෙරෙහි මහජනතාව තුළ විශාල ගෞරවයක් තිබූ අතර රජු භික්ෂූන් වහන්සේලා සාතනය කරවීමත්, රදලවරුන් සැකයට භාජන කිරීමත් මහජනතාව හා රජු අතර සබඳතාව බිඳ වැටීමට ද බලපෑවේ ය.

1815 උඩරට ආක්‍රමණය හා රජු අත්අඩංගුවට ගැනීම

2.3 - රජය ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ රජු අත්අඩංගුවට ගැනීම

2.4 රූපය

ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ රජුගේ බිසව වූ රංගම්මා දේවිය

තොරව මහනුවරට ඇතුළු වූ අතර මූල දී තමාගේ ආරක්ෂාවට සිටි ජනතාව හා රදලයන් තමා වටා නොමැති බව වටහා ගත් ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ රජතුමා බිසෝවරුන් දෙදෙනා සමඟ මැද මහනුවරට පලා ගියේ ය. මැද මහනුවර බෝමුරේ නැමති ස්ථානයේ සැඟවී සිටි රජු හා බිසෝවරුන් දෙදෙනා අල්ලා ගන්නා ලද්දේ උඩරටියන් පිරිසක් විසිනි. අනතුරුව ඩොයිලිගේ ආරක්ෂාව යටතට පත් වූ රජු හා බිසෝවරුන් දෙදෙනා පසුව කොළඹට රැගෙන ආ අතර 1816 දී ඉන්දියාවේ වෙල්ලෝරයට පිටුවහල් කරන ලදී. එහි සිරගතව සිටිය දී ඇති වූ උදරාබාධයක් හේතුවෙන් රජු පසුව මරණයට පත් විය. ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ රජු අත්අඩංගුවට ගැනීමත් සමඟ පෘතුගීසීන් හෝ ලන්දේසීන් නොලත් ජයක් උඩරට දී ලබා ගැනීමට ඉංග්‍රීසිහු සමත් වූහ. එබඳු තත්වයක් ඇති වූයේ ඉංග්‍රීසීන්ගේ උපායශීලීත්වය හා උඩරට රාජධානිය තුළ පැවති අභ්‍යන්තර බල අරගල හේතුවෙනි.

1815 වර්ෂය වන විට උඩරට ඇතිව තිබෙන මෙම ව්‍යාකූල තත්වය තමන්ට වාසි ලබා ගැනීමට හොඳ ම අවස්ථාව බව මේ වන විට ආණ්ඩුකාර ධුරය ඉසිලූ රොබට් බ්‍රවුන්රිග් තේරුම් ගත්තේ ය.

ජෝන් ඩොයිලිගේ බුද්ධි තොරතුරු මත හා මේ වන විට ඉංග්‍රීසීන් වෙත පලා ගොස් සිටි ඇහැළේපොළගේ උපදෙස් මත උඩරට ආක්‍රමණයට වැඩ පිළිවෙළ සැකසිණි. උඩරටියන් රජු කෙරෙහි කලකිරී සිටි බැවින් වැසියන්ගේ ආරක්ෂාව සඳහා ඉංග්‍රීසි හමුදා උඩරටට පැමිණෙන බව නිවේදනය කරමින් තම හමුදාව උඩරටට ඇතුළු කිරීමට බ්‍රවුන්රිග් උපායශීලීව ක්‍රියා කළේ ය.

කොළඹ, ගාල්ල, මීගමුව, ත්‍රිකුණාමලය හා මඩකලපුව යන ප්‍රදේශවලින් පිටත් වූ සේනාංක අටක් මහනුවර බලා පිටත් විය. ඉංග්‍රීසි හමුදාව කිසි දු උපද්‍රවයකින්

2.5 රජය - උඩරට ගිවිසුම අත්සන් කිරීමේ අවස්ථාව

උඩරට ගිවිසුම අත්සන් කිරීම

ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ රජු ඉංග්‍රීසින්ගේ අත්අඩංගුවට පත් වූයේ උඩරට රදලවරුන්ගේ සහාය ඉංග්‍රීසින්ට ලැබුණු බැවිනි. මේ නිසා එකී රදලවරුන් සමග ගිවිසුමක් ඇති කර ගැනීමෙන් තමන් ලැබූ ජය තවදුරටත් තහවුරු කර ගැනීමට ඉංග්‍රීසිහු කටයුතු කළහ. 1815 වර්ෂයේ මාර්තු 2 වන දින මහනුවර මගල් මඩුවේ දී ගිවිසුම අත්සන් කිරීමට පෙර ඉංග්‍රීසි භටයෙකු සිංහල කොඩිය පහත දමා ඉංග්‍රීසි කොඩිය ඔසවනු දුටු වාරියපොළ ශ්‍රී සුමංගල හිමියෝ නිර්භීතව ඉදිරියට පැමිණියහ. ගිවිසුම අත්සන් කිරීමට පෙර ඉංග්‍රීසින්ට මේ රටේ අයිතියක් නැතැයි ප්‍රකාශ කරමින් ඉංග්‍රීසි කොඩිය පහත හෙළා උන්වහන්සේ නැවතත් සිංහල ධජය එසවූ බවට ජනප්‍රවාද පවතී. මාර්තු දෙවන දින ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ගිවිසුම සඳහා බ්‍රිතාන්‍යයේ III ජෝර්ජ් රජු වෙනුවෙන් රොබට් බ්‍රවුන්රිග් ආණ්ඩුකාරවරයා ද උඩරට වෙනුවෙන් රදල ප්‍රධානීහු ද අත්සන් තැබූහ. එය 1815 උඩරට ගිවිසුම යනුවෙන් හැඳින්වේ. ඇතැම් රදලවරුන් මාර්තු 10 දින මෙම ගිවිසුමට අත්සන් තැබූ බව ඩොයිලිගේ දින පොතෙන් පෙනේ. උඩරට ගිවිසුම ප්‍රධාන වගන්ති 12කින් සමන්විත විය. ඒ අනුව වැදගත් වගන්ති කිහිපයක ඇතුළත් කරුණු පහතින් දැක්වේ.

- ❖ 2 වන වගන්තිය - ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ රජු සිහසුනෙන් නෙරපන ලද බව ද ඔහුගේ සියලු ම ඥාතීන්ට උඩරට සිහසුන පිළිබඳ තිබූ සෑම අයිතිවාසිකමක් ම අහෝසි වූ බව ද සඳහන් වේ.

<i>Eyheyle pola signed</i>	ආණ්ඩු
<i>Molligoda 1st Adikar Disave of the 7 Korles signed</i>	දොරේ ගොඩ
<i>Pilama Talawawura Adikar & Disave of Sapparagama signed</i>	ඩිලි තලවැව
<i>Pilama Talawawura Disave of the 4 Korles signed</i>	ඩිලි ලොවුණ
<i>Morarawila Disave of Uura signed</i>	මොරාවිල
<i>Kalwatte Disave of Mattele signed</i>	කල්වත්ත
<i>Molligoda Disave of the 3 Korles signed</i>	දොරේ ගොඩ
<i>Dulleywe Disave of Wallopone signed</i>	දුලියව
<i>Mullawa Disave of Wallope and Sinteydama signed</i>	මුල්ල
<i>Galugama Disave of Tamarakada signed</i>	ගලුගම
<i>Galagoda Disave of Nuwara Kalamya signed</i>	ගලුගොඩ

❖ 4 වන වගන්තිය - උඩරට සාම්ප්‍රදායික නිලධාරීන් වූ මොහොට්ටාල, කෝරාල, විදානෙවරුන් ඇතුළු රදලයන් සතු තනතුරු හා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කරන බව දැක්වේ.

❖ 5 වන වගන්තිය - රටවැසියන් අදහන බුද්ධාගම හා දේවාගම් ද හික්ෂුන්වනත්සේලා හා වෙහෙර විහාර ද ආරක්ෂා කරන බව සඳහන් වේ.

❖ 6,7 වගන්තිය - අංග ඡේදනය වැනි පැරණි දඬුවම් ක්‍රම අහෝසි කරන බව හා මරණ දඬුවම පැමිණවීම ආණ්ඩුකාරවරයාගේ බලය මත සිදු කරන බව දැක්වේ.

2.6 රූපය - උඩරට ප්‍රභූවරුන් 1815 උඩරට ගිවිසුමට අත්සන් තබා ඇති ආකාරය

2.7 රූපය - මහනුවර මගල් මඩුව

01 අභ්‍යාස

“බ්‍රිතාන්‍යයන් ශ්‍රී ලංකාව යටත් කර ගැනීම” යන මාතෘකාව යටතේ පුවත්පතකට ලිපියක් ලියන්න

1818 නිදහස් සටන

1815 වර්ෂයේ දී උඩරට රාජධානිය බ්‍රිතාන්‍යයට යටත් වීමත් සමග එතෙක් උඩරටියන්ට හුරු පුරුදුව පැවති පාලන ක්‍රමයේ යම් යම් වෙනස්කම් ඇති විය. සාම්ප්‍රදායික පාලනය යටතේ උඩරට වැසියන්ගේ දුක් ගැනවිල්ලක් ඉදිරිපත් කොට සහනයක් ලබා ගත හැකි රජෙක් උඩරට සිටියේ ය. රාජධානිය යටත් වීමත් සමග බ්‍රිතාන්‍ය රජතුමා උඩරට ප්‍රදේශවලත් රජු බවට පත් වූ නමුත් ඔහු උඩරටියන් කිසි දා දක නැති මෙරට ජීවත් වූ අයෙකු නොවී ය. එනිසා තමන් අරාජික යැයි හැඟීමක් උඩරටියන් තුළ ඇති විය.

උඩරටියන් කවර කලෙක වත් නොදුටු පරිදි බ්‍රිතාන්‍ය සොල්දාදුවෝ නගරය පුරා සංචාරය කළහ. ඔවුන්ගේ භාෂාව, සිරිත් විරිත් හා ආචාර සමාචාර මෙහි වැසියන්ට හුරු පුරුදු ඒවා නොවී ය. නව පාලනය යටතේ රඳලයන්ගේ තත්වය ද පිරිහිණ. දේශීය නිලධාරීන්ට උඩරට වැසියන් ගරු බුහුමන් දැක්වූ නමුත් ඉංග්‍රීසි සොල්දාදුවන්ගෙන් එබඳු ගෞරවයක් නොලැබිණ.

ඉංග්‍රීසින්ගේ බදු ප්‍රතිපත්තිය නිසා රඳලයන්ගේ සාම්ප්‍රදායික ආදායම් මාර්ගවලට පහර වැදුණි. විදේශීය පාලනය නිසා ස්වකීය ආගම හා සංස්කෘතිය අනතුරට පත් වේ යැයි ද උඩරටියන් තුළ හැඟීමක් පැවතිණ. මෙබඳු කරුණු නිසා අහිමි වී ගිය නිදහස යළි දිනා ගැනීමේ සටනක් ඇරඹීමට උඩරටියෝ කටයුතු කළහ.

1818 සටනට තුඩු දුන් හේතු

- ❖ රජෙකු නොමැති වීම නිසා ජනතාව තුළ ඇති වූ කලකිරීම
- ❖ බ්‍රිතාන්‍යයන්ගේ පාලනය යටතේ බුදු දහම විනාශ වෙනැයි බියක් ඇති වීම
- ❖ දේශීය සම්ප්‍රදායන් හා සිරිත් විරිත් නොසලකා බ්‍රිතාන්‍යයන් සිදු කරනු ලැබූ පරිපාලන හා නීති ප්‍රතිසංස්කරණ නිසා ජන ජීවිතය වියවුල් වීම
- ❖ රඳල ප්‍රධානීන්ගේ බලතල, වරප්‍රසාද හා ආදායම් මාර්ග සුරක්ෂිත නොවීම
- ❖ 1818 නිදහස් සටන සඳහා බලපෑ ආසන්නතම හේතුව වූයේ බහුතර සිංහල ජනයා වාසය කළ වෙල්ලස්සේ මඩිගේ මුහන්දිරම් වශයෙන් හර්ෂ මරික්කාර් නැමති මුස්ලිම් ජාතිකයෙකු පත් කිරීම නිසා සිංහල ජනයා අතර ඇති වූ විරෝධයයි

සටන ආරම්භ වීම හා ව්‍යාප්ත වීම

ඉංග්‍රීසි පාලනය කෙරෙහි උඩරටියන් තුළ කලකිරීමක් පවතින අතරතුර උඩරට රජු හැටියට පෙනී සිටි දොරේසාමි නැමැත්තෙක් වෙල්ලස්ස ප්‍රදේශයේ සිට ජනතාව සංවිධානය කිරීමට පටන් ගත්තේ ය. මේ බව දැන ගත් උග්‍ර ඒජන්තවරයා දොරේසාමි අල්ලා ගැනීම සඳහා හප්ප් මරික්කාර් ඇතුළු පිරිසක් වෙල්ලස්ස ප්‍රදේශයට යැවූ නමුත් සටන්කාමීන් අතින් හප්ප් මරික්කාර් මරණයට පත් විය. දොරේසාමි අල්ලා ගැනීම සඳහා නැවත වතාවක් බදුල්ලේ උපඒජන්තවරයා වූ විල්සන් හා ලෙජටිනන්ට් නිව්මන් වෙල්ලස්ස බලා පිටත්ව ගිය නමුත් සටන් කරුවන් අතින් විල්සන් මරුමුවට පත් විය. මෙහි දී ඇති වූ ගැටුමක් සමග උග්‍ර වෙල්ලස්ස සටන සුළුවෙන් නොසැලකිය යුතු බව ඉංග්‍රීසිහු තේරුම් ගත්හ.

සටන ව්‍යාප්ත වනු දුටු ඉංග්‍රීසිහු ඒ වන විට උග්‍ර දිසාව භාරව සිටි මොනරවිල කැප්පෙට්පොළ එය මර්දනය කිරීමට පිටත් කළහ. සටනට සහයෝගය දෙන ලෙසට වෙල්ලස්ස ජනතාව කළ ඉල්ලීම පිළිගත් කැප්පෙට්පොළ දිසාව ඉංග්‍රීසින්ගෙන් ලබා ගත් ආයුධ නැවත භාර දී සටනට එක් වූවා පමණක් නොව එයට නායකත්වය දීමට ද කටයුතු කළේ ය. මෙතැන් සිට කැප්පෙට්පොළ නිදහස් සටනේ කැපී පෙනෙන නායකයෙකු බවට පත් විය.

වෙල්ලස්ස ප්‍රදේශයෙන් ආරම්භ වූ සටන ඉතා කෙටි කාලයක් තුළ දී දුම්බර හේවාහැට, හාරිස්පත්තුව, මාතලේ, නුවර කලාවිය, හත්කෝරළය හා සබරගමු ප්‍රදේශ දක්වා ව්‍යාප්ත විය.

නිදහස් සටනේ නායකයන් කිහිපදෙනෙක්

**කැප්පෙට්පොළ නිලමේ
මඩුගල්ලේ දිසාව
කිවුලෙගෙදර මොහොට්ටාල
පිළිමතලව්වේ දෙවන අධිකාරම්
බුට්තේ රටේ රාල
කොහුකුඹුරේ රාල**

කැප්පෙට්පොළ නිලමේ උග්‍ර වෙල්ලස්ස සටන්කරුවන්ට නායකත්වය සැපයූ අතර මඩුගල්ලේ හා උඩගබඩා නිලමේ දුම්බර හා තුම්පනේ ප්‍රදේශයන්ට ද පිළිමතලව්වේ හත් කෝරළයට ද නායකත්වය දෙමින් සටන මෙහෙයවූහ.

උඩරටියන් සතු වූ ගරිල්ලා සටන් ක්‍රම නිසා බ්‍රිතාන්‍යයන්ට මහත් අලාභහානි සිදු විය. දළදා වහන්සේ රහසිගතව දළදා මාලිගයෙන් පිටමන් කර සටන්කාමීන් වෙත ලබා ගැනීමට හැකි වීම නිසා සිංහල සේනා තවත් ධෛර්යවත් විය. 1818 මැයි මාසය වන විට උඩරට බලය බ්‍රිතාන්‍යයන්ගෙන් අහිමි වන්නට ආසන්න තත්වයක් උදා වූ අතර ඉංග්‍රීසිහු උපරිම ශක්තිය යොදවා සටන මර්දනය කිරීමට කටයුතු කළහ.

සටන අසාර්ථක වීම

උඩරට බලය තමන්ට අහිමි වේ යැයි බිය වූ බ්‍රිතාන්‍යයෝ සටන මර්දනය කිරීම සඳහා මාර්ෂල් ලෝ හෙවත් යුධ නීතිය පනවා බිම් පාළු ප්‍රතිපත්තිය අනුගමනය කළහ. මේ අනුව සාමාන්‍ය මිනිසුන්ගේ ගේ දොර, වගාව, ආහාර ඇතුළු දේපළ ගිනි තබා විනාශ කොට සටන අඩපණ කිරීමට කටයුතු කෙරිණ. මේ හේතුවෙන් සටන්කරුවන් මහත් අපහසුතාවකට පත් වූ අතර කෙටි කාලයක් තුළ සටන අසාර්ථක අතට පෙරළිණ.

2.8 රූපය - කැප්පෙට්පොළ හිලමේ

සටන අසාර්ථක වීමට බල පෑ හේතු

- ❖ සටන විධිමත් ලෙස සංවිධානය වී නොතිබීම
- ❖ ඉංග්‍රීසින් විසින් සටන අඩපණ කිරීමට යොදා ගත් දැඩි මර්දනකාරී ප්‍රතිපත්තියට මුහුණදීමට සටන්කරුවන්ට නොහැකි වීම
- ❖ සටන මෙහෙයවූ නායකයන් අතර තිබූ පෞද්ගලික අමනාපකම්
- ❖ ඉංග්‍රීසින්ගේ ආයුධ ශක්තියට මුහුණදීමට සටන් කරුවන්ට නොහැකි වීම
- ❖ රජු ලෙස පෙනී සිටි දොරේසාමි නැමැත්තා නියම දොරේසාමි නොවන බව හෙළි වීම නිසා සටන් කරුවන් අධෛර්යට පත් වීම

සටනේ ප්‍රතිඵල

- ❖ සටන මෙහෙයවූ කැප්පෙට්පොළ, මඩුගල්ලේ වැනි නායකයන් යුධ අධිකරණයක් මගින් වැරදිකරුවන් කොට හිස ගසා මරා දැමීම
- ❖ ඇහැළේපොළ ඇතුළු තවත් පිරිසක් මුරුසි දිවයිනට පිටුවහල් කිරීම

- ❖ 1815 වර්ෂයේ උඩරට ගිවිසුම නොසලකා 1818 උඩරට ප්‍රකාශනය මගින් බ්‍රිතාන්‍ය බලය තහවුරු කර ගැනීම
- ❖ උඩරට රදල ප්‍රධානීන්ගේ එතෙක් පැවති බලතල හා වරප්‍රසාද අහෝසි කොට එම බලය ඉංග්‍රීසි නිලධාරීන් වෙත පැවරීම

1848 නිදහස් සටන

බ්‍රිතාන්‍යයන්ගේ පාලනයෙන් පීඩාවට පත් වූ උඩරටියෝ තමන්ගේ රජෙකු බිහි කර ගැනීමේ අභිලාෂයෙන් විදේශ පාලනයට එරෙහිව 1848 වර්ෂයේ දී නැවත වරක් නැගී සිටියහ. එය දෙවන නිදහස් අරගලය ලෙස හැඳින්වේ. 1818 වර්ෂයේ ප්‍රථම නිදහස් අරගලය උඩරට රදල ප්‍රධානීන්ගේ නායකත්වයෙන් ආරම්භ වුව ද 1848 වර්ෂයේ සටන පොදු ජනතාව අතරින් මතු වූ නායකයන්ගෙන් ආරම්භ වීම කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයකි.

1848 සටන ඇති වීමට බල පෑ හේතු

1833 කෝල්බෲක් ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණවල බලපෑම

1848 නිදහස් සටන සඳහා කෝල්බෲක් යෝජනාවලින් බලපෑමක් ඇති විය.

- ❖ කෝල්බෲක් ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් වතු වගාව ආරම්භ කළ අතර ඒ සඳහා ඉඩම් විකිණීමේ ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක විය. 1840 වර්ෂයේ පැනවූ ඉඩම් පනත මගින් නීත්‍යානුකූල අයිතිය තහවුරු කළ නොහැකි ඉඩම් රාශියක් රජයට පවරා ගන්නා ලද අතර එමගින් සාමාන්‍ය ජනයාට ගොවිබිම් හා ඉඩම් රාශියක් අහිමි විය.
- ❖ වතු වගාව කෙරෙහි බ්‍රිතාන්‍යයන්ගේ ප්‍රමුඛ අවධානය යොමු වීම හේතුවෙන් දේශීය කෘෂිකර්මාන්තය අඩපණ වූ අතර ගොවිතැන් පාලි වී යාම නිසා ග්‍රාමීය ජන ජීවිතය බිඳ වැටීම.
- ❖ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයන්හි වැව් අමුණු හා ඇළ, වේලිවල නඩත්තු කටයුතු මෙන් ම ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයන්හි සුළු ආරවුල් විසඳු ගම් සභාව අඩපණ වීම නිසා ග්‍රාමීය ජීවන රටාව බිඳ වැටීම
- ❖ රජය හා මහජනතාව අතර සම්පතාව දුරස්ථ වීම හේතුවෙන් ජනතාවගේ අවශ්‍යතාවන් හඳුනා ගැනීමට පාලකයන්ට නොහැකි වීම
- ❖ බ්‍රිතාන්‍ය පාලනය යටතේ බුදු දහම නොසලකා හැරීම හා උඩරට සුරාසැල් ඇති කිරීම හේතුවෙන් සමාජයේ සාරධර්ම පිරිහී යෑම

❖ ටොරින්ටන් සාම්වරයාගේ නව බදු ප්‍රතිපත්තිය

කෝපි වෙළඳාමෙන් රජයට ලැබුණු ආදායම අඩු වීම නිසා ආණ්ඩුවට අවශ්‍ය මුදල් ලබා ගැනීමට එවකට ආණ්ඩුකාරවරයා වූ ටොරින්ටන්සාමි විසින් නව බදු වර්ග රැසක් පනවන ලදී. එසේ නව බදු පැනවීම සටනට තුඩු දුන් ආසන්න හේතුව විය. එම බදු වර්ග කිහිපයක් මෙසේ ය.

- මුද්දර බද්ද
- තුවක්කු බද්ද
- වෙළෙඳ සැල් බද්ද
- බලු බද්ද
- කරත්ත බද්ද
- ඔරුපාරු බද්ද
- ඇඟ බද්ද

සටන ආරම්භ වීම

ටොරින්ටන් සාම්වරයා විසින් පනවන ලද නව බදු වර්ගවලට විරෝධය දැක්වීම සඳහා දූවැන්න උද්ඝෝෂණයක් දිවයිනේ ප්‍රදේශ රැසක ම ඇති වන්නට විය. ඇඟ බද්ද, බලු බද්ද හා තුවක්කු බද්දට එරෙහිව ජනතාව තුළින් දඩි විරෝධයක් මතු විය. 1848 ජූලි මස දුම්බර රටේ මහතා වූ මඩුගල්ලේගේ ප්‍රධානත්වයෙන් එවකට මහනුවර ඒජන්තවරයා හමු වීමට ගිය බදු විරෝධීන් පිරිසක් විසුරුවා හැරීමට පැමිණි පොලිස් නිලධාරී ලොකු බණ්ඩා දුණුවිල මහතාට අසු පිටින් වැටෙන තුරු උද්ඝෝෂකයෝ පහර දුන්හ. මෙසේ ඇති වූ විරෝධය බ්‍රිතාන්‍ය පාලනයට එරෙහි සටනක් බවට පරිවර්තනය වීමට වැඩි කල් ගත නොවී ය. සටනේ ප්‍රධාන මධ්‍යස්ථානය වූයේ මාතලේ ප්‍රදේශයයි. 1848 ජූලි මාසය වන විට මාතලේ, කුරුණෑගල, නුවරකලාවිය, තමන්කඩුව, හාරිස්පත්තුව සටන්කරුවන් අතට පත් වී තිබුණි. සටන්කාමීන් මහනුවර අල්ලා ගැනීමට උත්සාහ දැරුව ද එය අසාර්ථක විය.

සටනේ නායකයන් කිහිප දෙනෙක්

ගොංගාලේගොඩ බණ්ඩා හෙවත් පැලියගොඩ ඩේවිඩ්
පුරන් අප්පු හෙවත් පුන්සිස්කෝ
ඩිංගිරාල

1848 ජූලි මස ගොංගාලේගොඩ බණ්ඩා ශ්‍රී වික්‍රම සර්වසිද්ධි නමින් දඹුල්ලේ දී ඔටුනු පැළඳි බවත් මේ සඳහා විශාල ජන සංඛ්‍යාවක් සහභාගි වූ බවත් සමකාලීන වාර්තාවල

දැක්වේ.

සටන අසාර්ථක වීම

- ❖ ආණ්ඩුවේ නව බදු ප්‍රතිපත්තියට එරෙහිව උඩරට මෙන් ම පහතරට ප්‍රදේශවලින් ද විරෝධතා මතු වුවත් 1848 සටන උඩරට ප්‍රදේශ කිහිපයක පමණක් පැතිරිණ.
- ❖ සටන ආරම්භයේ දී ම සිය හමුදා උපායශීලීව මෙහෙයවමින් ඉංග්‍රීසිහු එය ව්‍යාප්ත වීම පාලනය කර ගත්හ. මේ නිසා මාතලේ, කුරුණෑගල, මහනුවර වැනි ප්‍රදේශ කිහිපයකට පමණක් සටන සීමා විය.
- ❖ ආණ්ඩුකාර ටොරින්ටන් සාම්චරයා මාර්ෂල් ලෝ හෙවත් යුධ නීතිය පනවා දින කිහිපයක් ඇතුළත සටන මර්දනය කොට සටන මෙහෙයවූ නායකයන් අත්අඩංගුවට ගැනීමට කටයුතු කළේ ය.
- ❖ කඩහපොළ හිමි, පුරන් අප්පු සහ ඩිංගිරාල යුධ අධිකරණයක් මගින් වරදකරුවන් කොට වෙඩි තබා ඝාතනය කරන ලදී. ගොංගාලේගොඩ බණ්ඩාට කස පහර දී රටින් පිටුවහල් කෙරිණ.
- ❖ මෙසේ නායකයන් අත්අඩංගුවට ගෙන ඔවුන්ට දඬුවම් පැමිණවීමත් සමග බ්‍රිතාන්‍යයට එරෙහිව ඇති වූ දෙවන නිදහස් අරගලය ද පරාජයෙන් කෙළවර විය.

සටනේ ප්‍රතිඵල

- ❖ සටන අවසානයේ ඊට හේතු සොයා බැලීම සඳහා බේලි මහතාගේ මූලිකත්වයෙන් කමිටුවක් පත් කිරීම
- ❖ කමිටුවේ යෝජනා අනුව ටොරින්ටන් ආණ්ඩුකාරවරයා හා යටත් විජිත භාර ලේකම් එමර්සන් ටෙනන්ට් එම තනතුරුවලින් ඉවත් කොට එංගලන්තයට ආපසු කැඳවීම
- ❖ වෙළෙඳ සැල් බද්ද සහ බලු බද්ද අවලංගු කරන ලද අතර මුද්දර බද්ද, තුවක්කු බද්ද, ඇඟ බද්ද සංශෝධනය කිරීම
- ❖ කෘෂිකර්මාන්ත හා වාරිමාර්ග කටයුතු දියුණු කිරීම සඳහා රජය පියවර ගැනීම
- ❖ දළදා වහන්සේගේ භාරකාරත්වය නැවත වතාවක් බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුව යටතට ගැනීම

02 අභ්‍යාසය

පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

1. කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ රජු හමුවට පැමිණි ප්‍රථම ඉංග්‍රීසි දූතයා කවුද?
2. බ්‍රිතාන්‍යයන් ශ්‍රී ලංකාවේ වෙරළබඩ ප්‍රදේශය යටත් කර ගනිද්දී උඩරට පාලනය කළ නායකයන් වංශික රජතුමා කවුද?
3. 1798 දී මෙරටට පත් වූ ප්‍රථම ඉංග්‍රීසි ආණ්ඩුකාරවරයා කවුද?
4. මෙට්ලන්ඩ් ආණ්ඩුකාරවරයා හා එක්ව උඩරට රාජධානිය පිළිබඳ තොරතුරු රැස් කළ බ්‍රිතාන්‍ය නිලධාරියා කවුද?
5. 1815 උඩරට යටත් කර ගත් ඉංග්‍රීසි ආණ්ඩුකාරවරයා වූයේ කවුද?
6. ශ්‍රී ලංකාව බ්‍රිතාන්‍යයන් යටතට පත් වන අවධියේ උඩරට පාලනය කළ රජතුමා කවුද?
7. 1818 පළමු නිදහස් සටනට නායකත්වය දුන් නායකයෙකු නම් කරන්න?
8. 1833 මෙරට ක්‍රියාත්මක වූ ආණ්ඩුකම ප්‍රතිසංස්කරණ ඉදිරිපත් කළේ කවුද?
9. 1848 දෙවන නිදහස් අරගලය සමයේ මෙරට බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුකාරවරයා කවුද?
10. දෙවන නිදහස් සටනේ නායකයෙකු ලෙස කටයුතු කළ අයෙකු නම් කරන්න?

2.2 බ්‍රිතාන්‍යයන් යටතේ ඇති වූ ආර්ථික වර්ධනය

බ්‍රිතාන්‍යයෝ මෙරට තම බලය වර්ධනය කර ගත් පසු එතෙක් පැවති ආර්ථික ක්‍රමය වාණිජ ආර්ථිකයක් බවට පරිවර්තනය කළහ. 1833 වර්ෂයේ දී ක්‍රියාත්මක කළ කෝල්බෲක් ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් එබඳු ආර්ථිකයක් ගොඩනැගීමට කටයුතු කෙරිණ. බ්‍රිතාන්‍යයන් විසින් හඳුන්වා දෙන ලද ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ මෙරට ආර්ථිකයට පමණක් නොව සමාජ රටාවෙහි ද ප්‍රබල වෙනසක් ඇති වීම සඳහා හේතු විය.

බ්‍රිතාන්‍යයන් වතු වගාව ආරම්භ කිරීමට පෙර මෙරට පැවති ආර්ථික තත්වය

බ්‍රිතාන්‍යයන් මෙරටට පැමිණෙන විට රජරට ශිෂ්ටාචාර සමයේ සිට විකාශනය වෙමින් ආ ග්‍රාමීය කෘෂිකර්මාන්තය මුල් කර ගත් ආර්ථික ක්‍රමයක් උඩරට පැවතුණි. ග්‍රාමීය ස්වයංපෝෂිත ආර්ථික ක්‍රමයක් ලෙස හැඳින්විය හැකි එම ආර්ථික ක්‍රමය යටතේ ගමට අවශ්‍ය ආහාරපාන ගමේ ම නිෂ්පාදනය කෙරිණි. එවකට උඩරට පැවති කෘෂිකර්මාන්තය අනුව ගොඩ ගොවිතැන, මඩ ගොවිතැන හා සත්ව පාලනය කෘෂිකර්මාන්තයේ ප්‍රධාන අංශ විය. තමන්ගේ එදිනෙදා පරිභරණයට අවශ්‍ය දේ නිෂ්පාදනය කෙරුණු අතර වාණිජ්‍ය හෝ වගාව ප්‍රවලිතව නොතිබුණි. කෘෂිකර්මයට අමතරව වෙළෙඳාම, කර්මාන්ත හා විවිධ සේවා සැපයීමේ කටයුතු ද උඩරට පැවතුණි. ඒවා බොහෝ විට කුල ක්‍රමය පදනම් කරගෙන සංවිධානය වී තිබුණි. උඩරට පැවති ආර්ථික ක්‍රමය තුළ රජයට අවශ්‍ය ශ්‍රමය ලබා ගැනීමට

රාජකාරී ශ්‍රම ක්‍රමය භාවිත විය. දිවයිනේ පහතරට ප්‍රදේශ 16 වන සියවස අවසානයේ සිට යුරෝපීයන්ගේ පාලනය යටතේ පැවතුණි. උඩරටට සාපේක්ෂව පහතරට ප්‍රදේශවල මුදල් භාවිතය වැඩියෙන් සිදු විය. මේ නිසා යුරෝපීය ආභාසය හේතු කොටගෙන පහතරට ජනතාව නව ආර්ථික වෙනස්කම්වලට හුරු වෙමින් සිටි බව දැකිය හැකි ය.

03 අභ්‍යාසය

බ්‍රිතාන්‍යයන් ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණීමට පෙර මෙරට පැවති ආර්ථික තත්වය පිළිබඳ තොරතුරු රැස් කරන්න

බ්‍රිතාන්‍යයන් වතු වගාව කෙරෙහි යොමු වීම

තමන් යටත් කර ගන්නා රටවල පවතින සම්පත් උපරිම ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගෙන හැකි තරම් ලාභ උපයා ගැනීම, බ්‍රිතාන්‍ය යටත්විජිත ප්‍රතිපත්තියේ කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයක් විය.

1815 දී උඩරට රාජ්‍යය ඇතුළුව සමස්ත දිවයිනේ ම බලය අල්ලා ගැනීමෙන් පසුව මෙරට පැවති සාම්ප්‍රදායික කෘෂි ආර්ථික රටාව තුළින් තමන් බලාපොරොත්තු වන ප්‍රතිලාභ අත් කර ගත නොහැකි බව ඉංග්‍රීසිහු තේරුම් ගත්හ. ඒ අනුව සිය ආදායම් වැඩි කර ගැනීම සඳහා ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණයන් සිදු කළ අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වාණිජ ආර්ථික හෝග හෙවත් වතු වගාව කෙරෙහි යොමු වූ ආකාරය දක්නට ලැබේ.

මෙරට ආදායම් තත්වය ඉහළ නංවාලීම සඳහා මෙන් ම ආර්ථික ක්ෂේත්‍රයේ ඇති කළ යුතු ප්‍රතිසංස්කරණ මොනවා දැයි සොයා බැලීම සඳහා 1829 වර්ෂයේ දී කෝල්බෲක් කොම්සම ලංකාවට පැමිණියේ ය. 1833 සිට ක්‍රියාත්මක කළ කෝල්බෲක් යෝජනා නිසා වතු වගාවේ දියුණුවට අවශ්‍ය පසුබිම මෙරට නිර්මාණය විය. වතු වගාවේ උන්නතියට බල පෑ කෝල්බෲක් යෝජනා කිහිපයක් පහත දැක්වේ. එම යෝජනා මගින් පෞද්ගලික අංශය දිරිමත් කොට ආර්ථිකය දියුණු කිරීමෙන් දිගු කාලීන වශයෙන් රජයේ ආදායම වැඩි කර ගැනීම අපේක්ෂා කෙරිණ.

- ❖ රජයේ ඉඩම් විකිණීමේ ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම
- ❖ දේශීය හා විදේශීය පෞද්ගලික ව්‍යාපාරිකයන්ට ඉඩම් මිල දී ගැනීමට අවස්ථාව සලසා දීම.
- ❖ පෞද්ගලික ව්‍යාපාරික අරමුණුවලට ගැළපෙන ලෙස ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම

බ්‍රිතාන්‍ය පාලනය යටතේ 1820 - 1830 දශකය වන තෙක් ම මෙරටින් ඔවුන් බලාපොරොත්තු වූ ආදායම උපයා ගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි. දිවයිනෙන් එතෙක් ලැබූ ආදායමට වඩා පරිපාලන වියදම් බොහෝ ඉහළ ගොස් තිබුණි. ඒ අනුව රජයේ වියදම අඩු කර ගැනීම පිණිස කෝල්බෲක් කොමිසම විසින් පහත සඳහන් යෝජනා ඉදිරිපත් කරන ලදී.

- ❖ පරිපාලන වියදම් අඩු කර ගැනීම සඳහා ඇතැම් දෙපාර්තමේන්තු වසා දැමීම හා ඇතැම් ඒවා ඒකාබද්ධ කිරීම.
- ❖ සිවිල් සේවකයන් සංඛ්‍යාව අඩු කිරීම හා ඔවුන්ගේ වැටුප් අඩු කිරීම
- ❖ උඩරට හා පහතරට ඒකාබද්ධ කොට පාලනය කිරීම.

ඉහත සඳහන් යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් රජයේ වියදම අඩු කර ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරිණ.

රජයේ ඉඩම් විකිණීමේ ප්‍රතිපත්තිය

වතු වගාව සඳහා අවශ්‍ය ඉඩම් ලබා ගැනීම පිණිස 1840 දී පනවන ලද ඉඩම් පනත මගින් උඩරට ගැමියන් පාරම්පරිකව භුක්තිවිඳි නීත්‍යානුකූල ලියකියවිලි නොමැති ඉඩම් රජයට පවරා ගන්නා ලදී. එසේ පවරා ගත් ඉඩම් දේශීය හා විදේශීය ඕනෑ ම අයෙකුට කැමති ප්‍රමාණයක් මිල දී ගැනීමට හැකි වන අයුරින් ඉඩම් විකිණීමේ ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක කෙරිණ.

ඉඩම් විකිණීමේ ප්‍රතිපත්තිය තුළින් දේශීය හා විදේශීය වැවිලිකරුවන්ට හැකි තරම් අඩු මිලට මෙරට ඉඩම් මිල දී ගැනීමට හැකියාව ලැබුණි. එසේ ම විදේශිකයන්ට මෙරට ඉඩම් මිල දී ගැනීමට හා පදිංචි වීමට සීමා කර තිබූ නීති රීති ඉවත් කරන ලදී. ඒ අනුව විදේශීය වතු වැවිලිකරුවෝ ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණ වතු වගාව සඳහා මුදල් ආයෝජනය කළහ.

පෞද්ගලික ව්‍යාපාරික අරමුණුවලට ගැළපෙන ලෙස ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම

- ❖ ව්‍යවස්ථාදායක සභාව නියෝජනය කිරීමට යුරෝපීය ව්‍යාපාරික ප්‍රජාවට අවස්ථාව සැලසීම.
- ❖ කුරුඳු, ලුණු ආදිය විකිණීමට රජය සතුව පැවති ඒකාධිකාරය අවලංගු කිරීම.
- ❖ කැමරන්ගේ අධිකරණ ප්‍රතිසංස්කරණ
- ❖ තැන්පත් බැංකුවක් පිහිටුවීමට කටයුතු කිරීම
- ❖ රාජකාරී ශ්‍රම ක්‍රමය අවලංගු කිරීම

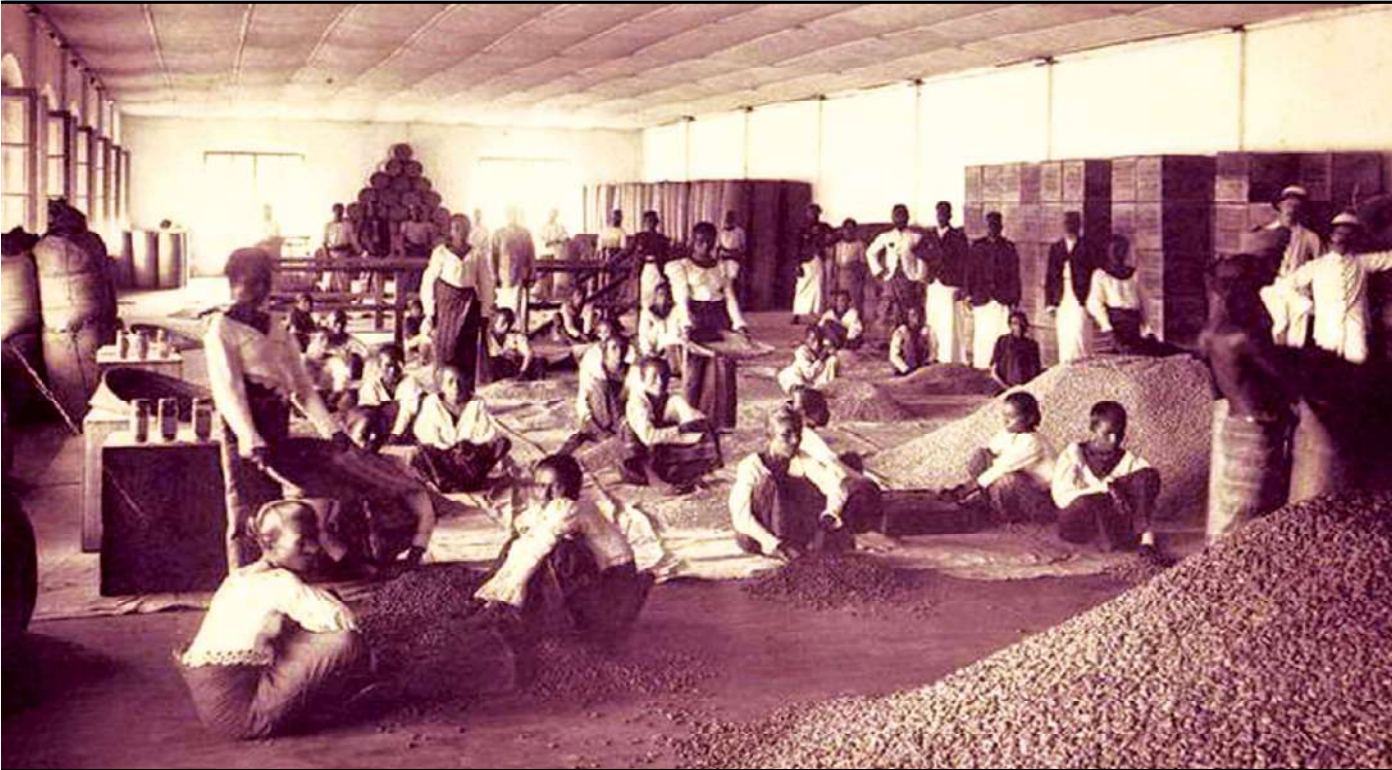
වතු වගාවේ දියුණුව

ඉහත සඳහන් කෝල්බෲක් ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් මෙරට වතු වගාවේ ශීඝ්‍ර දියුණුවක් ඇති වන්නට විය. උඩරට සහ පහතරට ස්වාභාවික වනාන්තරවලින් වැසි පැවතුණු වන බිම් සහ සාම්ප්‍රදායික හේන් හා ගොවිබිම් කෙටි කලකින් වතු යායන් බවට පත් විය. ඒ අනුව පහත දැක්වෙන ප්‍රධාන ආර්ථික හෝග මෙරට වතු වගාව තුළ දක්නට ලැබුණි.

කෝපි, සිංකෝනා, කොකෝවා, තේ, පොල්, රබර්

කෝපි

බ්‍රිතාන්‍යයන් යටතේ මෙරට වගා කරන ලද ප්‍රථම ආර්ථික හෝගය වූයේ කෝපි වගාවයි. බ්‍රිතාන්‍යයන් පැමිණීමට පෙර කෝපි ගෙවතු වගාවක් වශයෙන් පැවතුණ ද එය වෙළෙඳ හෝගයක් වශයෙන් වගා නොකෙරුණි. 1822 වර්ෂයේ දී ජෝර්ජ් බර්ඩ් නැමැත්තා ගම්පොළ සිංහ පිටියේ දී ප්‍රථම වරට කෝපි වත්තක් ආරම්භ කළ බව පිළිගැනේ. ඉන්පසුව 1824 දී එඩ්වඩ් බාන්ස් ආණ්ඩුකාරවරයා විසින් ගන්තෝරුවේ සිය පෞද්ගලික ඉඩමක කෝපි වත්තක් ආරම්භ කරන ලදී.

2.9 රූපය - කෝපි කම්හලක්

කෝපි වගාව ජනප්‍රිය වීම නිසා පෞද්ගලික ව්‍යාපාරිකයන් ද ඉඩම් මිල දී ගෙන කෝපි වගාවට යොමු වීම හේතුවෙන් 1848 පමණ වන විට මෙරට පැවති කෝපි වතු ප්‍රමාණය අක්කර 60 000 ඉක්මවී ය. මෙරට කෝපි වගාව දියුණුවට බල පෑ හේතු කිහිපයක් පහත සඳහන් වේ.

- ❖ යුරෝපීය රටවල කෝපි පානය ජනප්‍රිය වීම නිසා කෝපිවලට තිබූ ඉල්ලුම ඉහළයාම හේතුවෙන් කෝපි වගාවෙන් විශාල වශයෙන් ලාභ ලැබීමට හැකිවීම.
- ❖ අඩු වියදමකින් ඉතා උසස් තත්වයේ කෝපි මෙරට වගා කිරීමට හැකි වීම.
- ❖ කෝල්බෲක් ප්‍රතිසංස්කරණවලින් පසු ව්‍යාපාරිකයන් විශාල ප්‍රමාණයක් කෝපි වතු ආරම්භ කිරීම.
- ❖ මෙරටින් එංගලන්තයට අපනයනය කළ කෝපිවලට තීරු බදු අඩු කිරීම.
ශීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වූ මෙරට කෝපි වගාව 1848න් පසු පරිහානියට පත් විය.
ඊට බලපෑ හේතු කිහිපයක් මෙසේ ය.
- ❖ ජාවා වැනි අග්නිදිග ආසියානු රටවලින් යුරෝපීය වෙළෙඳපොළට කෝපි අපනයනය කිරීම නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ කෝපි සඳහා ඉල්ලුම අඩු වීම.
- ❖ 1848 පසු ඇති වූ ලෝක ආර්ථික අර්බුදයේ බලපෑම
- ❖ 1869 සිට හෙමලියා වෙස්ටර්ට්ක්ස් නම් දිලීර රෝගය වැළඳීම නිසා කෝපි වතු විශාල ප්‍රමාණයක් විනාශ වීම.

සිංකෝනා හා කොකෝවා වගාව

2.10 රූපය - සිංකෝනා

1848 වර්ෂයෙන් පසු කෝපි වගාව පරිහානියට පත් වීම නිසා මෙරට සිටි වතු වැවිලිකරුවෝ වෙනත් ආර්ථික හෝග වගාවන් කෙරෙහි යොමු වූහ. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සිංකෝනා සහ කොකෝවා වගාව කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කෙරිණ. සිංකෝනා යනු ඖෂධ පැළෑටියකි. එයින් මැලේරියා රෝගීන් සඳහා අවශ්‍ය වන ක්වීනින් නැමති ඖෂධය නිපදවනු ලැබීය. සිංකෝනා වගා කළ ද ලෝක වෙළෙඳපොළේ ඒ සඳහා තිබූ ඉල්ලුම අවම වීම නිසා දිගු කාලීන ලාභ ඉපයීමට නොහැකි වීමෙන් වැවිලිකරුවෝ සිංකෝනා වගා කිරීම අතහැර දැමූහ.

කෝපි වගාවට විකල්පයක් ලෙස රජය විසින් කොකෝවා වගාව හඳුන්වා දෙන ලදී. කොකෝවා වගා කිරීම සඳහා අධික වියදමක් දැරීමට සිදුවීමත්, දිවයිනේ ඉතා සුළු ප්‍රදේශයක පමණක් කොකෝවා වගා කළ හැකි වීමත් හේතුවෙන් ආර්ථික හෝගයක් වශයෙන් එය සාර්ථක නොවී ය.

2.11 රූපය - කොකෝවා

තේ වගාව

කෝපි වගාව පරිහානියට පත් වීමත් සමග ඊට විකල්ප හෝගයක් ලෙස හඳුන්වා දුන් සිංකෝනා හා කොකෝවා වගාව ද සාර්ථක නොවීම නිසා මෙරටට වඩාත් ගැලපෙන ආර්ථික හෝග සොයා බැලීම සඳහා රජය උනන්දු විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මෙරට කඳුකර දේශගුණ තත්වයට වඩාත් ගැලපෙන ආර්ථික හෝගයක් ලෙස තේ වගාව හඳුනා ගන්නා ලදී. මෙරට තේ වගාව පිළිබඳ මූලික අත්හදාබැලීම් සිදු කරන ලද්දේ 1873 වර්ෂයේ දී පමණ ජේම්ස් ටෙලර් නැමැත්තා විසිනි. ඔහුට අයත් ලුල්කඳුර වතුයායේ අක්කර කිහිපයක තේ වගා කරමින්, මෙරට වගා කිරීමට උචිත තේ වර්ග හඳුනා ගැනීමට උත්සාහ කෙරිණ.

අක්කර 10ක කුඩා වතු යායකින් ඇරඹුණ මෙරට තේ වගාව 1890 වර්ෂය පමණ වන විට විශාල ප්‍රගතියක් අත් කර ගෙන තිබුණි. ආසන්න වශයෙන් අක්කර 220, 000කට වැඩි ප්‍රමාණයක ඒ වන විට තේ වගාව ව්‍යාප්ත වී තිබූ බව වාර්තා වේ. මේ අයුරින් තේ වගාව මෙරට ප්‍රමුඛ අපනයන ආර්ථික හෝගය බවට පත් වීමට බලපෑ හේතු පහත දැක්වේ.

2.12 රූපය - තේ වගාවක්

- ❖ තේ වගාවට වඩාත් උචිත පරිසරයක් මෙරට තෙත් කලාපයේ පැවතීම.
- ❖ ශ්‍රී ලංකාවේ තේ සඳහා ලන්ඩන් හා ලෝක වෙළෙඳ පොළේ ඉහළ ඉල්ලුමක් තිබීම.
- ❖ දුම්රිය හා මහාමාර්ග පහසුකම් දියුණු වීම තේ වගාවේ උන්නතියට බලපෑම
- ❖ දකුණු ඉන්දියානු ශ්‍රමිකයන් ගෙන්වා ගැනීමට හැකි වීම නිසා පහසුවෙන් හා ලාභදායී ලෙස ශ්‍රමය ලබා ගැනීමට හැකි වීම.
- ❖ අඩු නිෂ්පාදන වියදමකින් වැඩි ලාභ ඉපයීමට හැකි වීම.

පොල් වගාව

බ්‍රිතාන්‍යයන් යටතේ වර්ධනය වූ තවත් ආර්ථික භෝගයක් වූයේ පොල් වගාවයි. අතීතයේ සිට ම පොල් වගාව මෙරට පැවතිය ද එය අපනයන භෝගයක් ලෙස වගා නොකෙරිණ. දඹදෙණි රාජ්‍ය සමයේ සිට කෝට්ටේ යුගය දක්වා කාලයේ දී පොල් වගාව ව්‍යාප්ත කිරීම සඳහා පාලකයන් කටයුතු කළ බව සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රවල සඳහන් වේ. අපනයන භෝගයක් ලෙස පොල් වගා කිරීම බ්‍රිතාන්‍ය පාලන සමයේ දී ආරම්භ විය. 1910 වර්ෂය පමණ වන විට කුරුණෑගල, ගම්පහ, හලාවත යන ප්‍රදේශ කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් අක්කර 850,000ක පමණ භූමි ප්‍රමාණයක පොල් වගාව ව්‍යාප්තව තිබුණි. මෙරට බහුතරයක් පොල් වතු වල හිමිකරුවන් දේශීය ව්‍යාපාරිකයන් වූ අතර ඒවා අපනයනය සම්පූර්ණයෙන් ම පාහේ සිදු කරන ලද්දේ විදේශීය සමාගම් විසිනි. මෙරට වගා කරනු ලැබූ පොල් භෝගය පොල්තෙල්, කොප්පරා, පුත්තක්කු වශයෙන් සකසා අපනයනය කෙරිණ. පොල් වගාවේ දියුණුව සඳහා මෙන් ම පර්යේෂණ පැවැත්වීම සඳහා පසුකාලයේ දී ලුණුවිල පොල් පර්යේෂණායතනයක් පිහිටුවා ඇත.

2.13 රූපය - රබර් වගාවක්

රබර් වගාව

ශ්‍රී ලංකාවේ පරිසර තත්වයන්ට ගැලපෙන තවත් ආර්ථික භෝගයක් වූ රබර් වගා කිරීම සඳහා ප්‍රථම වරට උනන්දුවක් දැක්වූයේ මෙරට සිටි බ්‍රිතාන්‍ය සමාගම් කීපයකි. එංගලන්තයේ කිව් උද්‍යානයේ වගා කර තිබූ රබර් පැළ කීපයක් මෙරටට ගෙන්වාගෙන 1877 වර්ෂයේ දී පේරාදෙණිය හා හෙනරත්ගොඩ උද්‍යානයේ දී රෝපණය කිරීම, රබර් වගාවේ ආරම්භක අවස්ථාව ලෙස සැලකේ. 1910 වර්ෂයෙන් පසු රබර් වගාව කෙරෙහි දේශීය වැවිලිකරුවන්ගේ අවධානය වැඩි වශයෙන් යොමු විය. 1900 හා 1906 අතර කාලය තුළ රබර් වගාව ශීඝ්‍රයෙන් ව්‍යාප්ත වූ අතර මිල ද ඒ හා සාපේක්ෂව වර්ධනය විය. ඇතැම් වැවිලිකරුවෝ කුරුඳු වගාව අතහැර දමා එම ඉඩම්වල රබර් වගාව ආරම්භ කළහ. රබර් වගාවේ උන්නතියට බල පෑ හේතු කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- ❖ මෙරට නිපදවූ රබර් සඳහා ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ විශාල ඉල්ලුමක් පැවතීම.
- ❖ පළමුවන ලෝක යුද්ධයෙන් පසු ලෝක වෙළෙඳපොළේ රබර් මිල ඉහළ යාම.
- ❖ යුරෝපයේ මෝටර් රථ කර්මාන්තය දියුණුවට පත්වීම සහ රබර්වලට ඇති ඉල්ලුම ඉහළ යාම.
- ❖ රබර් වගාව සඳහා වඩාත් උචිත පසක් සහ දේශගුණ තත්වයක් මෙරට පැවතීම.

03 අභ්‍යාසය

බ්‍රිතාන්‍යයන් යටතේ පැවති වතු වගාව පිළිබඳ තොරතුරු රැස් කරන්න

දේශීය කෘෂිකර්මාන්තය නගා සිටුවීම

1815 වර්ෂයේ දී සමස්ත දිවයින ම බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිතයක් බවට පත් වීමෙන් පසු එතෙක් මෙරට පැවති සමාජ ආර්ථික රටාව ප්‍රබල පරිවර්තනයකට ලක් විය. මෙරට පැවතුණු සාම්ප්‍රදායික කෘෂි ආර්ථික රටාව තුළින් වෙළෙඳ ආර්ථිකයක් ගොඩනැගීමට නොහැකි බව තේරුම් ගත් බ්‍රිතාන්‍ය පාලකයෝ වතු වගාවට ප්‍රමුඛත්වය දෙමින් සාම්ප්‍රදායික කෘෂිකර්මාන්තය නොසලකා හැරීමේ ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක කළහ. වතු ආර්ථික රටාවක් මෙරට ස්ථාපිත කිරීමෙහි ලා 1833 වර්ෂයේ දී කෝල්බෲක් කොමිසම ඉදිරිපත් කළ යෝජනා හේතුවෙන් දේශීය කෘෂිකර්මාන්තය දරුණු කඩා වැටීමකට ලක් විය. දේශීය කෘෂිකර්මාන්තය පරිහානියට පත් වීමට බල පෑ ප්‍රධාන හේතූන් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

❖ 1840 පනවන ලද ඉඩම් පනත

ඉහත පනත මගින් වසර 30ක් තිස්සේ නොකඩවා භුක්තිවිඳි බවට අධිකරණයක් ඉදිරියේ තහවුරු කළ නොහැකි ඉඩම් රජයට පවරා ගැනීමට කටයුතු කෙරිණ. මෙරට තිබූ ඉඩම් භුක්ති ක්‍රමය තුළ නීත්‍යානුකූල ලියකියවිලි නොතිබුණි. එම නිසා බොහෝ කෘෂි ඉඩම් රජය විසින් පවරා ගැනීම හේතුවෙන් කෘෂිකර්මාන්තය අඩපණ විය.

- ❖ මෙරට බහුතර ජනතාවගේ ජීවනෝපාය වූ කෘෂිකර්මය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වැව් අමුණු නඩත්තු කිරීමේ කටයුතු රජය නොසලකා හැරීම
- ❖ රජයේ ඉඩම් විකිණීමේ ප්‍රතිපත්තිය හේතුවෙන් උඩරට හා පහතරට සාම්ප්‍රදායික ඉඩම් දේශීය හා විදේශීය ව්‍යාපාරිකයන් මිල දී ගෙන වතු වගාවට යොදා ගැනීම
- ❖ උඩරට තිබූ ස්වාභාවික වනාන්තර එළිපෙහෙළි කොට වතු වගාව ආරම්භ කිරීම නිසා ජල උල්පත් සිඳී යාම හා පහතරට කෘෂි ඉඩම් විනාශ වීමේ තර්ජනයකට ලක් වීම
- ❖ කාලාන්තරයක් තිස්සේ ග්‍රාමීය වාරි කර්මාන්තය නඩත්තු කළ ගම් සභාව, ශ්‍රමය ලබා ගත් රාජකාරි ශ්‍රම ක්‍රමය අහෝසි කිරීම හේතුවෙන් කෘෂිකාර්මික කටයුතු පවත්වාගෙන යාමට නොහැකි වීම

03 අභ්‍යාසය

බ්‍රිතාන්‍ය පාලන සමයේ දේශීය කෘෂිකර්මාන්තය පරිහානියට පත්වීම පිළිබඳ තොරතුරු රැස් කරන්න

බ්‍රිතාන්‍යයන් දේශීය කෘෂිකර්මාන්තය නගා සිටුවීමට උත්සාහ ගැනීම

1848 වර්ෂයේ දී බ්‍රිතාන්‍ය පාලනයට විරුද්ධව ජනතාව නැගී සිටීමට ප්‍රධාන හේතුවක් ලෙස දේශීය කෘෂි කර්මාන්තය නොසලකා හැරීමට තමන් ගත් ප්‍රතිපත්ති බලපෑ බව පාලකයෝ තේරුම් ගත්හ. ඒ අනුව 1850න් පසු මෙරට පාලන කටයුතු කළ බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුකාරවරුන් කීප දෙනෙකු දේශීය කෘෂිකර්මය පිළිබඳ සැලකිලිමත් වෙමින් වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම හා ගොවි ජනතාවගේ ශුභ සාධන කටයුතු සොයා බැලීම සඳහා ද යොමු වූ බව පෙනේ. ඒ අතර පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග බෙහෙවින් වැදගත් විය.

වැව් අමුණු ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම

- ❖ හෙන්රි වෝඩ් ආණ්ඩුකාරවරයා - වාරි කර්මාන්ත පිළිබඳ සොයා බැලීම සඳහා 1855 දී කාරක සභාවක් පත් කිරීම.
නැගෙනහිර පළාතේ ඉරක්කාමම් හා අම්පාර වැව් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම.
දකුණු පළාතේ ගිරුවා පත්තුවේ කිරම සහ උරුබොක්ක වැව් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම.
- ❖ හර්කියුලිස් රොබින්සන් ආණ්ඩුකාරවරයා - වාරි මාර්ග පිළිබඳ සොයා බැලීම සඳහා කොම්ෂන් සභාවක් පත් කිරීම.
තිස්සමහාරාම වැව ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම.
- ❖ විලියම් ග්‍රෙගරි ආණ්ඩුකාරවරයා - අනුරාධපුර බසවක්කුලම, තිසා වැව, මැදවච්චිය මහ වැව, කලාවැව හා කන්තලේ වැව ඇතුළු වැව් කිහිපයක් ප්‍රතිසංස්කරණය කරවීම.
- ❖ ආතර් ගෝඩන් ආණ්ඩුකාරවරයා - වලවේ ගඟ හා උඩුකිරිවල ආශ්‍රිත වාරි කර්මාන්ත ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම ඇතුළුව වැව් 42ක් අලුත්වැඩියා කිරීම.

වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවීම

1900 වර්ෂයේ දී වෙස්ට් රිජ්වේ ආණ්ඩුකාරවරයා විසින් වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවීම මෙරට කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයේ වැදගත් අවස්ථාවකි. වාරි කර්මාන්ත පිළිබඳ අවබෝධයක් ඇති නිලධාරීන් දෙපාර්තමේන්තුවට බඳවා ගනිමින් එහි කටයුතු කාර්යක්ෂමව පවත්වාගෙන යාමට කටයුතු කෙරිණි. ඒ වන විට ප්‍රතිසංස්කරණය කොට තිබූ වාරි මාර්ග නඩත්තු කොට පවත්වාගෙන යාමත් නව වාරි මාර්ග ජනගහනයට සාපේක්ෂව හඳුනාගෙන ගොඩනැගීමත් නිසා මෙරට ගොවි ජනතාවට එමගින් යහපතක් සිදු විය.

සමුපකාර සමිති පිහිටුවීම

ගොවි ජනතාවගේ යහපත හා ශුභ සාධනය ඇති කිරීමේ අරමුණ ඇති ව 1911 වර්ෂයේ දී මැකලම් ආණ්ඩුකාරවරයා විසින් සමුපකාර සමිති ව්‍යාපාරය ආරම්භ කරන ලදී. එමගින් බලාපොරොත්තු වූ අරමුණු කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- ❖ ගොවි ජනතාවට අඩු පොලියට ණය ලබා දීම
- ❖ ණය බර අඩු කොට ගොවි ජනතාවගේ ආර්ථිකය ශක්තිමත් කිරීම.
- ❖ රටේ ගොවි ජනතාවගේ ශුභ සාධනය ඉහළ නැංවීම
- ❖ සමුපකාර ව්‍යාපාරය ශක්තිමත් කිරීම තුළින් ග්‍රාමීය ආර්ථිකය නගා සිටුවීම.

1914 - 1918 කාලයේ පැවති ප්‍රථම ලෝක සංග්‍රාමය හේතුවෙන් නැව් ගමන් කටයුතු අඩපණ වී මෙරටට අවශ්‍ය ආහාර ද්‍රව්‍ය ආනයනය කිරීමේ දී ගැටලු මතු විය. මේ නිසා ලෝක සංග්‍රාමය නිම වීමෙන් පසුව දේශීය කෘෂිකර්මය නගා සිටුවීමේ අවශ්‍යතාව බ්‍රිතාන්‍ය පාලකයෝ තේරුම් ගත්හ. 20 වන සියවස ආරම්භයේ සිට දිවයිනේ වැඩි වන ජනගහනයට සාපේක්ෂව රැකියා සැපයීමේ අවශ්‍යතාවක් ද මතු විය. ඊට පිළියමක් වශයෙන් ද දේශීය කෘෂිකර්මාන්තය යොදා ගැනිණ. 1931 වර්ෂයේ දී ඩොනමෝර් ප්‍රතිසංස්කරණ අනුව කෘෂිකර්මය ඇතුළු අමාත්‍යාංශ කිහිපයකට ශ්‍රී ලාංකික ඇමතිවරු පත් වූහ. එසේ ම ඩොනමෝර් ආණ්ඩුක්‍රමය යටතේ සර්ව ජන ඡන්ද බලය ලැබීම නිසා මෙරට දේශපාලනඥයන්ට ගම්බද ජනතාව කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කිරීමට ද සිදු විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ද කෘෂිකර්මාන්තය දියුණු කිරීමට පියවර ගැනිණ. ඩී. එස්. සේනානායක මහතා විසින් රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභා යුගයේ දී වියළි කලාපයේ ගොවි ජනපද පිහිටුවීමේ ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කරනු ලැබීම ඊට උදාහරණයකි.

03 අභ්‍යාසය

බ්‍රිතාන්‍යයන් යටතේ දේශීය කෘෂිකර්මාන්තය ගොඩනැංවීම
පිළිබඳ තොරතුරු රැස් කරන්න